

NUKISSIORFIIT

Beretning og regnskab 2017

Forsidefoto
INUK MEDIA, Peter Jensen

Fotos
Nukissiorfiit

Layout
Mediehuset Sermitsiaq.AG

Tryk
Nuuk Offset ApS

Nukissiorfiit
Issortarfimmur 3
Postboks 1080
3900 Nuuk
Grønland
Tlf. +299 34 95 00
Fax: +299 34 96 00
nukissiorfiit@nukissiorfiit.gl
www.nukissiorfiit.gl

Bankoplysninger:
Grønlandsbanken
Reg. 6471 konto 0001035549
EBAN.nr.: GL1764710001035549
SE.nr. 18440202

FORORD

Mod en mere bæredygtig og moderne forsyning

2017 har været et spændende år for Nukissiorfiit, fordi det i høj grad har handlet om at sætte rammerne for Nukissiorfiits arbejde og udvikling i de kommende år.

Sektorplan for energi- og vandforsyning beskriver, hvordan energi- og vandforsyningen skal udvikles frem mod 2030. Nukissiorfiit har deltaget i udarbejdelsen af planen, der blev vedtaget af Naalakkersuisut i november 2017. Sektorplanen sætter ambitiøse mål og indeholder en række initiativer, som Nukissiorfiit er godt i gang med at gennemføre. Det gælder ikke mindst i forhold til vedvarende energi, der skal benyttes overalt, hvor det er muligt.

Der er med sektorplanen lavet en **prisreform**, der betyder, at priserne på el og vand fra den 1. januar 2018 er de samme i hele landet og samtidig er sat betydeligt ned. Formålet er at skabe bedre og mere lige vilkår i befolkningen og for erhvervslivet.

Som resultat af et større internt strategiarbejde, har Nukissiorfiit i 2017 fastlagt **virksomhedens strategiske målsætninger for perioden 2018 til 2022**. Strategien har især fokus på forretningsudvikling.

Arbejdet med at udvikle forsyningen har ikke stået stille, mens vi har skrevet strategier. Tværtimod. Nukissiorfiit har i 2017 blandt andet:

- indviet et hybridanlæg med vedvarende energi og lagring i Igaliku,
- undersøgt muligheder for brug af vindkraft,
- udført et pilotprojekt med opladning af elbiler,
- etableret nye bygdevandværker
- betydeligt reduceret antallet af steder og perioder, hvor drikkevandet skal koges, før det benyttes.

I 2017 har vi i Nukissiorfiit også haft **fokus på sikkerhed og samarbejde**. Der er lavet en ny organisering af udvalg og aftalt nye samarbejds måder, hvilket skal styrke arbejdet med trivsel og arbejdsmiljø i organisationen. Jeg ser frem til det videre samarbejde.

Nukissiorfiits forsyning af byggerne Nuugaatsiaq og Illorsuit er indstillet indtil videre, efter en flodbølge udløst af et fjeldskred ramte området den 17. juni 2017. Flodbølgen har ud over de tragiske personlige konsekvenser, medført store materielle skader i Nuugaatsiaq. Da det fortsat ikke er sikkert at opholde sig i byggerne, er Nukissiorfiits anlæg i Nuugaatsiaq endnu ikke genetableret, ligesom anlæggene i Illorsuit er lukket ned indtil videre.

Økonomisk har 2017 været et år, som i høj grad har levet op til forventningen. Nukissiorfiit tilstræber hvert år at opnå

et resultat omkring 0 kr. Årets økonomiske resultat ender på +0,8 mio. kr. efter driftstilskud ud af en omsætning på 836,1 mio. kr. Året har enkelte hændelser, som ikke var forudset ved årets begyndelse. Her kan nævnes, at Nukissiorfiit i 2017 har foretaget revurdering af skønnede levetider på vore vandkraftværker, hvilket har en positiv virkning på resultatet med 13,3 mio. kr. Årets resultat er også præget af ulykken i Nuugaatsiaq, som ud over de tragiske tab af menneskeliv gør, at Nukissiorfiit nedskriver sine aktiver i bygden med 4,3 mio. kr. Et andet element, som medvirker til årets resultat, er vores spændende projekt i Igaliku, hvor pilotdelen udgør 8,0 mio. kr., som vi vælger at straksafskrive. Da årets omsætning og øvrige omkostninger har udartet sig som forventet, må resultatet betragtes som tilfredsstillende.

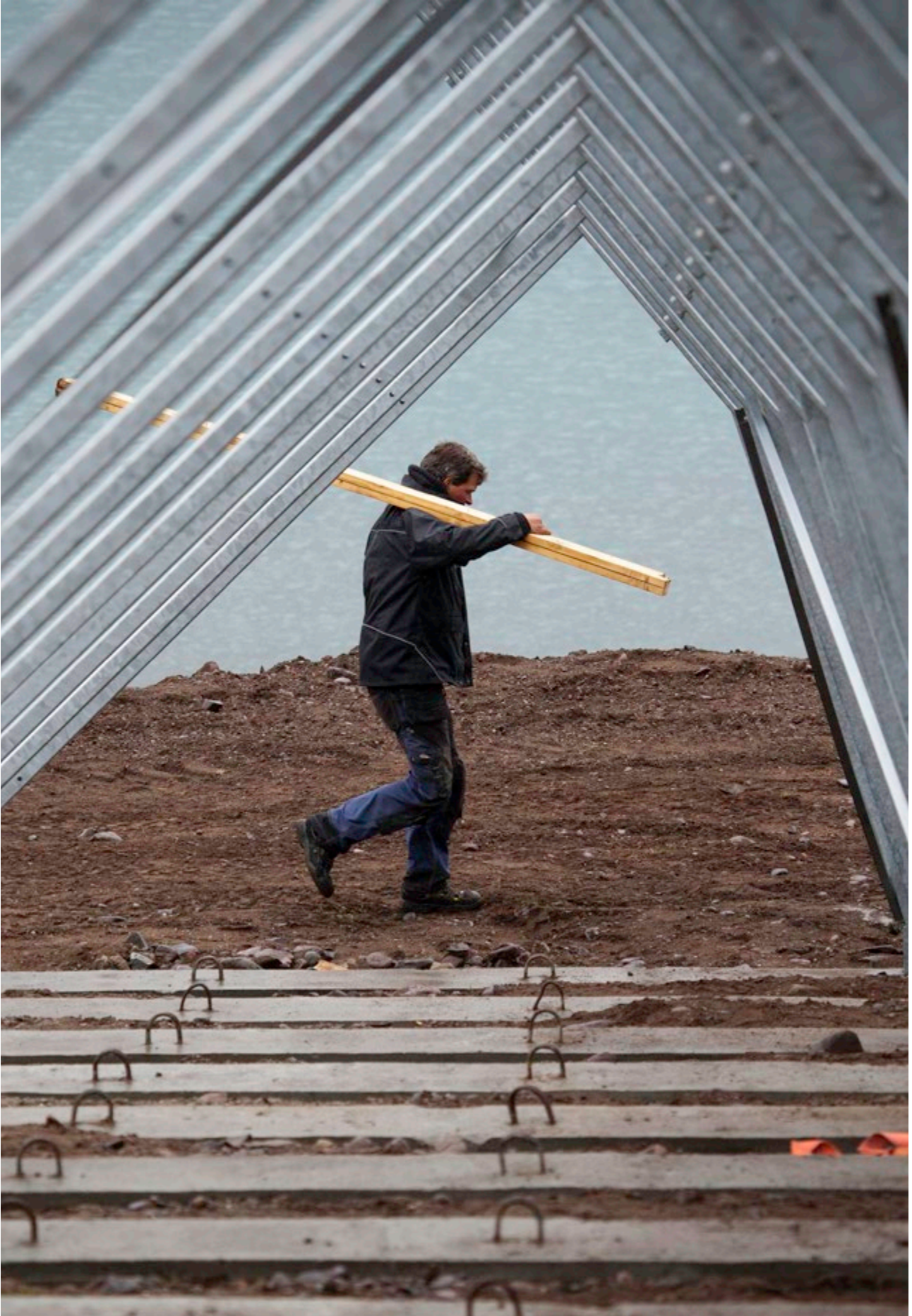
På vej ind i 2018 er det Nukissiorfiits intention at arbejde intensiveret med at øge salget af overskudsenergi, særligt med fokus på afbrydelig elvarme, hvorved Nukissiorfiits og samfundets store vandkraftinvesteringer udnyttes bedre. Derved mindsker vi som samfund afhængigheden af fossile brændstoffer, og vi forbedrer Nukissiorfiits og samfundets økonomi. Det, og mange flere initiativer, kommer fra et øget fokus på både forretnings- og markedsudvikling og kommer til at sætte et markant præg på året 2018 for Nukissiorfiit.

Jeg vil gerne sige tak til alle medarbejdere i Nukissiorfiit – for deres energiske daglige arbejde med at holde forsyningen i gang overalt i landet uanset vejrforhold og logistiske udfordringer og for deres gode bidrag til årets strategiarbejde.

Jeg forventer, at 2018 og de kommende år bliver mindst lige så spændende for Nukissiorfiit som 2017. Nu bliver de beskrevne initiativer igangsat, og vi vil skridt for skridt bevæge os mod en mere bæredygtig og moderne energi- og vandforsyning – til gavn for hele samfundet.

Michael Pedersen
Energidirektør

INDHOLDSFORTEGNELSE

Nøgletal	6
Ledelsespåtegning	7
Den uafhængige revisors påtegning	8
Organisation	10
Om Nukissiorfit	11
Ledelsesberetning	12
Nukissiorfits samfundsansvar	22
Forventninger til 2018	27
Økonomi	28
Interessenter	30
Risikostyring	32
Bemærkninger til årsregnskabet	34
Anvendt regnskabspraksis	36
Resultatopgørelse	38
Balance	39
Pengestrømsopgørelse	41
Noter til årsregnskab 2017	42

NØGLETAL

Hoved- og nøgletal

i mio. kr.

	2017	2016	2015	2014	2013
Resultat					
Nettoomsætning	836,1	825,4	852,3	825,8	830,1
Vareforbrug	-204,5	-203,7	-223,3	-213,7	-221,3
Driftsudgifter	-309,8	-302,2	-308,8	-296,6	-314,1
Afskrivninger	-241,9	-244,6	-237,8	-232,6	-219,5
Renter	-92,9	-100,7	-109	-116,2	-119,4
Årets resultat før driftstilskud	-12,9	-23,5	-23,2	-52,7	11,5
Driftstilskud	13,7	24	34,4	45,5	55,1
Årets resultat efter driftstilskud	0,8	0,5	11,2	-7,2	66,6
Balance					
Immaterielle anlægsaktiver	16,0	26,1	22,4	5,8	4,9
Materielle anlægsaktiver	4.320,5	4.411,1	4.510,9	4.633,6	4.751,2
Omsætningsaktiver	266,5	255,7	301,8	309,1	335,5
Egenkapital	2.996,6	2.995,8	2.993,4	2.980,4	2.986,4
Langfristet gæld	1.466,4	1.466,9	1.596,7	1.729,5	1.865,0
Balancesum	4.603,0	4.692,9	4.835,2	4.948,5	5.091,5
Pengestrømme					
Driftsaktiviteter	189,6	279,1	227,1	333,7	193,6
Investeringsaktiviteter	-141,3	-148,5	-131,7	-116,0	-220,3
Finansieringsaktiviteter	-69,8	-132,8	-135,4	-177,6	30,2
Ændring i likviditet	-21,6	-2,2	-40,0	40,1	3,5
Nøgletal					
EBITDA	321,9	319,5	320,9	315,4	294,7
Resultat før ekstraordinære poster	-12,9	-25,8	-26,7	-33,4	-44,1
Afkastningsgrad før driftstilskud	-0,3%	-0,5%	-0,5%	-1,1%	0,2%
Soliditet	65,1	63,8	61,9	60,2	58,7
Nukissiorfits netto likviditetspåvirkning i Landskassen.	198,0	215,8	185,5	146,1	59,9
Statistik					
Afsætning el til almindelige forbrugere (GWh)	303	293	293	296	285
Afsætning el til fiskeindustri (GWh)	36	39	39	35	33
Afsætning vand til almindelige forbrugere (mio. m ³)	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5
Afsætning vand til fiskeindustri (mio. m ³)	2	1,9	1,9	1,7	1,8
Afsætning varme (GWh)	210	203	203	210	205
Antal årsværk	374	375	372	373	366

LEDELSESPÅTEGNING

Vi har dags dato aflagt årsregnskab for 2017 for Nukissiorfiit.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 25 af 26. november 1998 om Grønlands Hjemmestyres nettostyrede virksomheders regnskabsvæsen m.v.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver og passiver, finansielle stilling, resultat og pengestrømme.

Årsregnskabet indstilles til Inatsisartuts godkendelse.

Nuuk, den 6. april 2018

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi

Jørn Skov Nielsen
Departementschef

Michael Pedersen
Energidirektør

FOTO: INUKMEDIA, Peter Jensen

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS PÅTEGNING

Til Inatsisartut

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Nukissiorfiit for perioden 1. januar til 31. december 2017, der omfatter ledelsespåtegning, ledelsesberetning, anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse og noter. Årsregnskabet er udarbejdet efter Hjemmestyrets regnskabsbekendtgørelse for nettostyrede virksomheder.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Hjemmestyrets regnskabsbekendtgørelse for nettostyrede virksomheder. Ledelsen har ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Endelig har ledelsen ansvaret for valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge grønlandsk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig

fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for virksomhedens udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion. Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af virksomhedens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 i overensstemmelse med Hjemmestyrets regnskabsbekendtgørelse for nettostyrede virksomheder.

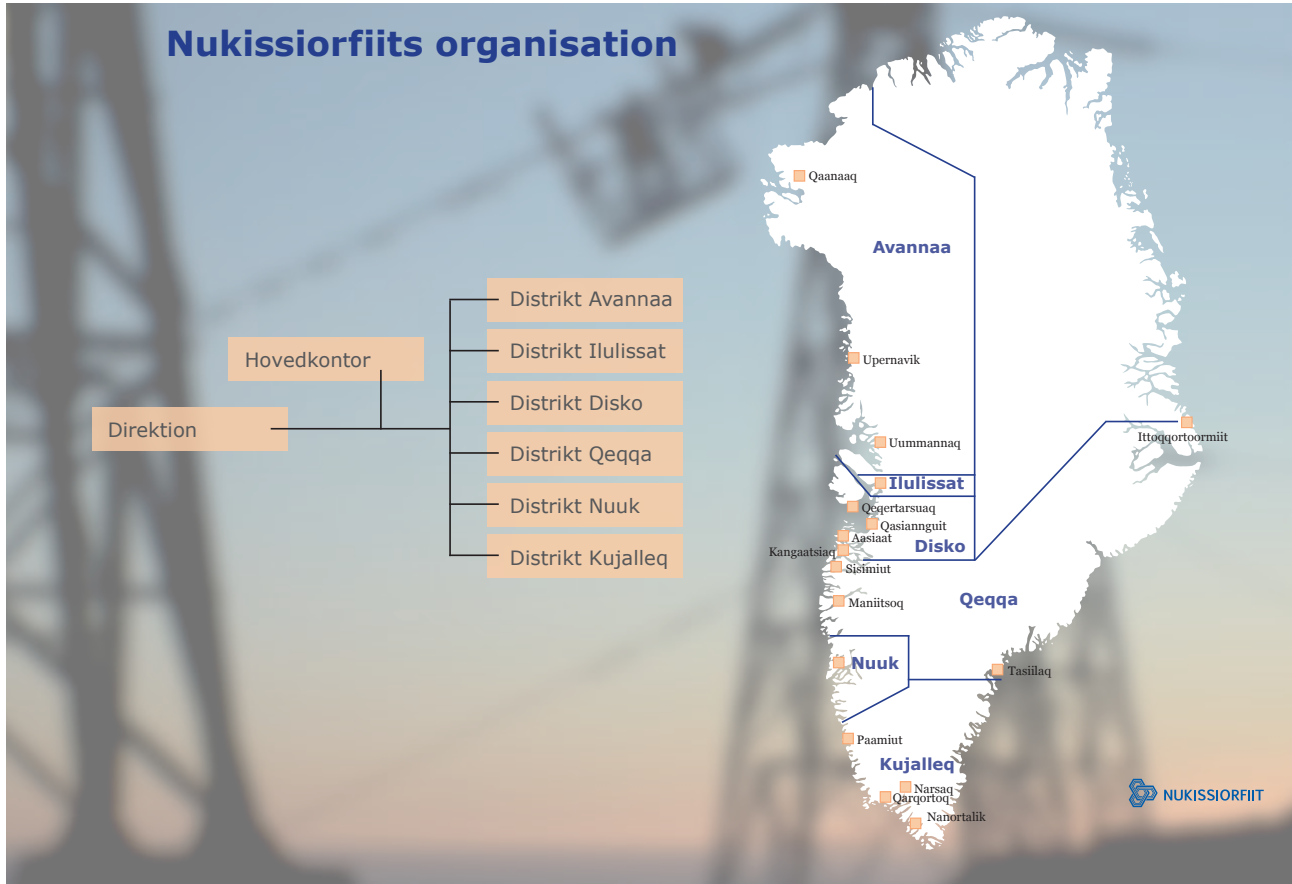
Nuuk, den 6. april 2018

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Bo Colbe
statsautoriseret revisor

ORGANISATION

OM NUKISSIORFIIT

Nukissiorfiit sælger el, vand og varme.

Nukissiorfiit har godt 20.000 kunder fordelt på 17 byer og 53 bygder.

Nukissiorfiits afsætning af el og varme er overvejende baseret på vedvarende energi, med en vedvarende energiandel på 72,4 pct. i 2017.

Nukissiorfiits produktion er lokal uden et sammenhængende transmissionsnet.

Nukissiorfiit har 374 medarbejdere målt i årsværk.

Nukissiorfiit er en nettostyret virksomhed ejet af Selvstyret.

Nukissiorfiits priser samt salgs- og leveringsbetingelser godkendes af Naalakkersuisut.

LEDELSESBERETNING

Sektorplan for energi- og vandforsyning

Naalakkersuisut vedtog i november 2017 *Sektorplan for energi- og vandforsyning*. Sektorplanen sætter rammen for tiltag og investeringer på energi- og vandområdet frem mod 2030.

De overordnede mål i sektorplanen er:

1. Lavere priser på el og vand
2. Grøn energi over alt hvor det er muligt
3. Modernisering af energisystemet

Sektorplanen indeholder 35 målsætninger for, hvordan de overordnede mål skal nås. De fleste initiativer iværksættes allerede i 2018.

Nukissiorfiit prioriterer implementeringen af sektorplanen højt. Prisreformen er gennemført og vil få stor betydning for regnskabsåret 2018 og fremefter. Nukissiorfiit lægger planer for hver lokalitet i forhold til modernisering af forsyningen og øget brug af vedvarende energi. I denne planlægning indgår vurderinger af de enkelte projekters samfundsøkonomi som en vigtig parameter.

FOTO: TIKKI GEISLER

LEDELSESBERETNING

Enspriser på el og vand

Naalakkersuisuts forslag til en ny prismodel er et centralt element af sektorplanen. Prismodellen indeholder en genindførelse af enspriser for el og vand i hele landet for almindelige kunder. Samtidig er el- og vandpriserne reduceret betydeligt – både for private og erhverv. Prisreformen er gennemført med Finanslov for 2018 og har været gældende siden 1. januar 2018.

Naalakkersuisut har med ensprisreformen ønsket at indføre priser baseret på solidaritet og retfærdighed, jf. koalitionsaftalen for 2016-2018. Formålet har således været at skabe mere lige levevilkår i befolkningen og bedre vilkår for erhvervslivet.

De nye priser er vist i tabel 1, sammenlignet med priserne i 2017. Varmepriserne er uændrede.

For fiskeindustrien varierer el- og vandprisen fortsat fra lokalitet til lokalitet. Fiskeindustritaksten er 41,5 pct. af de lokale enhedsomkostninger for el og vand. Den kan dog ikke overstige de priser, andre forbrugere betaler, eller være lavere end 41,5 pct. af priserne. Det betyder, at fiskeindustrien i 2018 betaler mellem 0,66 kr. og 1,60 kr. pr. kWh for el, afhængigt af lokalitet. For vand betaler fiskeindustrien mellem 7,89 kr. og 19 kr. pr. m³.

Alle forbrugere får med prisreformen reduceret omkostningerne til el og vand – i større eller mindre grad. Besparelserne er størst i de byer og bygder, hvor der tidligere blev

betalt maksimalpriser på el og vand.

De nye priser forventes at give Nukissiorfiit et omsætningsfald på 150 mio. kr. årligt. Driftsmæssigt kompenseres dette ved:

- Indgåelse af en servicekontrakt på 72,7 mio. kr. (svarende til de besparelser, som Selvstyret, kommunerne og offentligt ejede selskaber opnår ved prisnedsættelsen)
- En aftrapning af renten fra 6 pct. til 3 pct. med et fald på 0,22 pct. pr. år
- Intern optimering i Nukissiorfiit, med både øget salg og reducerede omkostninger.

Likviditetsmæssigt kompenseres Nukissiorfiit ved forlængelse af løbetiden på anlægslån fra Selvstyret.

Som en konsekvens af ensprisreformen, og at man fra og med 2018 går over til at følge årsregnskabsloven for klasse C virksomheder, vil Nukissiorfiits anlæg skulle ansættes til en værdi, som afspejler de nye lavere priser på el og vand. For de anlæg, som ikke kan betragtes som rentable som følge af den nye prissætning, vil Nukissiorfiit skulle nedskrive disse anlæg. Den umiddelbare vurdering er, at det vil betyde en nedskrivning af anlæg i størrelsesordenen 1,2 mia. kr. Nedskrivningen medfører en driftsmæssig reduktion i afskrivninger på ca. 88 mio. kr. For yderligere information henvises til afsnittet under Anvendt regnskabspraksis.

Tabel 1 Priser på el, vand og varme i 2017 og 2018

	2017	2018
El, kundegruppe 1*	1,63 kr./kWh - 3,25 kr./kWh	1,60 kr./kWh
Vand, kundegruppe 1*	19,12 kr./m ³ - 33,40 kr./m ³	19 kr./m ³
Varme	770 kr./MWh	770 kr./MWh
Afbrydelig elvarme	710 kr./MWh	710 kr./MWh

**) Priserne for kundegruppe 2 (fiskeindustrien) er 41,5 pct. af de lokale enhedsomkostninger, men dog højst samme pris som kundegruppe 1 og mindst 41,5 pct. af kundegruppe 1's pris.*

¹ Ingen betalte minimalprisen for vand på 14,39 kr./m³. Illulissat betalte man den laveste vandpris i 2017 – en kostægte pris på 19,12 kr./m³.

LEDELSBERETNING

Vedvarende energi og internationalt samarbejde

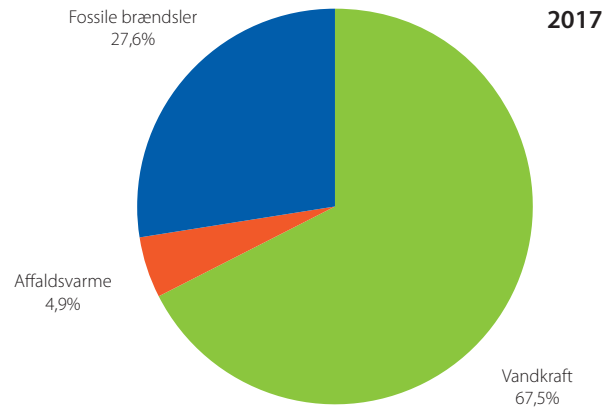
I 2030 skal den offentlige energiforsyning i videst muligt omfang være baseret på vedvarende energikilder. Som det ses af figur 1 udgjorde vedvarende energi² 72,4 pct. af Nukissiorfiits afsætning af el og varme i 2017. Det er en stigning på 5,2 procentpoint i forhold til 2015, men et mindre fald i forhold til 2016, hvor vedvarende energi udgjorde hele 76,1 pct. af Nukissiorfiits afsætning. Baggrunden for, at niveauet har været lavere i 2017 end i 2016, er primært, at der ikke har været tilstrækkelig vandmængde i Sisimiut vandkraftsø, og i mindre omfang valgte produktionsændringer i løbet af året på Qorlortorsuaq vandkraftværk.

Nukissiorfiit har igennem flere år haft fokus på øget brug af vedvarende energi. I de seneste år er indsatsen dog intensiveret og har fået et bredere fokus. Hvor det tidligere primært handlede om at øge brugen af vandkraft, indgår øvrige energikilder som sol- og vindenergi nu i stigende grad i planlægningen af den fremtidige forsyning. I 2018 vil Nukissiorfiit fortsætte det omfattende arbejde med at klarlægge, hvilke egne i Grønland der har de rette forhold til at opstille vindmøller, solceller, mikrovandkraftværker, varmepumper m.v. Undersøgelserne vil omfatte såvel bynære potentialer som mindre byer og bosteder.

Nukissiorfiit henter inspiration udefra vedrørende brugen af vedvarende energikilder. Nukissiorfiit har eksempelvis deltaget i *Arctic Remote Energy Networks Academy* (ARENA), et forum som omfattede medlemmer fra Canada, Alaska og Island. Erfaringerne fra ARENA og besøgene i de andre lande viser, at Grønland er særdeles effektiv i forhold til udnyttelse af vedvarende energikilder – primært vandkraft, men også inden for varmeproduktion. Nukissiorfiit vil også i fremtiden benytte erfaringer fra andre arktiske egne i forhold til udbygningen af vedvarende energiproduktion.

Nukissiorfiit deltager også i det nordiske samarbejde på området og følger et forsøgsprojekt med et hybridanlæg på Færøerne.

Figur 1: VE-andel af Nukissiorfiits offentlige el- og varmforsyning (afsætning)

I efteråret 2017 deltog Nukissiorfiit i en erhvervsdelegation til Kina. Fra Naalakkersuisut deltog Formand for Naalakkersuisut Kim Kielsen, Naalakkersuisoq for Arbejdsmarked, Handel, Erhverv og Energi Hans Enoksen, Naalakkersuisoq for Fiskeri og Fangst Karl Kristian Kruse og Naalakkersuisoq for Råstoffer Múte B. Egede. Nukissiorfiit besøgte på turen en række virksomheder og organisationer, der arbejder med vedvarende energi, og indhentede brugbare erfaringer indenfor områderne sol-, vind- og batteriteknologi. Det skal i særlig grad nævnes, at Kina har igangsat en målrettet indsats for at udbygge graden af vedvarende energiproduktion i områder udenfor de normale forsyningsområder. Dette gælder såvel små som større byer, hvoraf en del kan sammenlignes med grønlandske forhold. Der ses tillige en større produktudvikling af solceller, vindmøller, batterier m.v., som kan indgå i forskellige kombinationer af vedvarende energianlæg.

² Opgørelsen omfatter alene vandkraft og affaldsvarme, da Grønlands Statistik pt. ikke foretager opgørelser af afsætningen af sol- og vindenergi.

LEDELSESBERETNING

LEDELSESBERETNING

FOTO: INUKMEDIA, Peter Jensen

Pilotprojekt med hybridanlæg i Igaliku

Nukissiorfiits pilotprojekt med et hybridanlæg i Igaliku blev indviet den 27. juli 2017. Hybridanlægget består af solceller og små vindturbiner, der sammen med et almindeligt dieselgeneratoranlæg producerer strøm til bygden. Anlægget består desuden af en batteribank, der kan lagre overskydende strøm, samt en inverter, der styrer samspillet mellem de forskellige dele af anlægget.

De indledende erfaringer fra projektet viser, at der er gode muligheder for energiproduktion fra solceller. Produktionen på de opstillede vindturbiner er stadig ved at blive færdiggjort. De nuværende erfaringer fra ibrugtagnings- og testfasen viser, at der er et godt potentiale for at reducere forbruget af fossile brændsler. Erfaringerne med anlægget skal bruges til at vurdere, om løsningen kan benyttes andre steder i landet til at øge anvendelsen af vedvarende energi.

Rent regnskabsmæssigt er anlægget i Igaliku et pilotprojekt, som udføres for at skabe erfaring med teknologien i grønlandsk kontekst. Ligeledes har anlægget i den nuværende konstruktion ikke en positiv forrentning. Derfor straksafskrives den andel af projektet, som kan betegnes som et pilotprojekt, hvilket giver en negativ påvirkning af regnskabsåret 2017 med 8 mio. kr. Ved budgetlægningen

af 2017 var dette forhold endnu uafklaret, hvilket gør, at de 8 mio. kr. er en af de væsentligste ændringer i Nukissiorfiits budgetforudsætninger for 2017.

FOTO: INUKMEDIA, Peter Jensen

LEDELSBERETNING

Vindkraft som en del af forsyningen

Vindkraft kan blive en vigtig vedvarende energikilde i den fremtidige energiforsyning i Grønland. Eksempler fra Canada og Alaska viser, at teknologien fungerer godt i de arktiske egne. Derfor har Nukissiorfiit i 2017 indledt undersøgelser af potentialet for brug af vindmøller.

Der har i første omgang været fokus på områder ved Sisimiut og Nanortalik. De nuværende undersøgelser viser, at det er hensigtsmæssigt at opstille et antal testmøller ved Sisimiut for at indhente erfaringer hermed. Der planlægges opstillet mindre møller, som eventuelt senere kan opsættes i bygder. Opstilling af en større vindmølle (ca. 600-800 kW) i Nanortalik indgår i plangrundlaget for 2019. De nuværende vinddata skal detailbehandles, før egentlig beslutning træffes.

Vindkraft kan benyttes som supplement til andre typer forsyning. Det kan være relevant i områder, hvor der ikke findes vandkraftpotentialer, eller hvor det er for dyrt at etablere vandkraftforsyning.

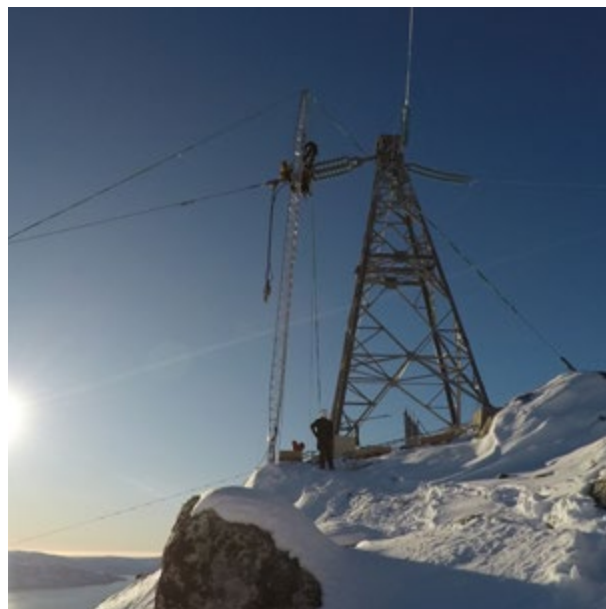
Nukissiorfiit vil i 2018 igangsætte vindmålinger på en række lokationer, herunder Aasiaat, Qasigiannuguit, Nuuk og Uummanaq.

Vandkraft udnyttes i stadig stigende grad

Nukissiorfiit forfiner løbende datagrundlaget vedrørende vandkraftpotentialerne i landet. Dette omfattede i 2017 blandt andet Aasiaat, Qasigiannuguit, Maniitsoq, Paamiut og Nanortalik. I større sammenhæng er der gennemført undersøgelser vedrørende de store potentialer mellem Kangerlussuaq, Sisimiut og Nuuk. Det er områder, der hidtil har været undersøgt i regi af Alcoa. De gennemførte undersøgelser viser, at der er store potentialer til rådighed, hvilket kan være samfundsøkonomisk rentabelt ved etablering af store forbrugere som eksempelvis mineindustrier, datacentre m.v. Der ses tillige en teknisk mulighed for at etablere transmissionslinjer og dermed vandkraftforsyning til de omkringliggende byer, hvis et sådant projekt bliver aktuelt.

Der er i 2017 gennemført supplerende undersøgelser af udvidelsesprojektet til vandkraftværket i Qorlortorsuaq. Projektet omfatter etablering af en dæmning og en tunnel med henblik på en væsentlig forøgelse af vandmængden til vandkraftværket.

I relation til vandkraftværket i Paakitsoq, der forsyner Ilulissat, er der gennemført yderligere undersøgelser af den til rådighed værende vandmængde til produktion af elektricitet. Der er gode indikationer på, at der kan produceres mellem 20 GWh og 30 GWh mere pr. år. Dette potentiale vil Nukissiorfiit fra 2018 og fremefter udnytte ved blandt an-

det udbygning af den offentlige varmforsyning i Ilulissat.

Der arbejdes tillige målrettet på at optimere vandkraftforsyningen i Tasiilaq. Indledningsvis sker det ved at modernisere det nuværende vandkraftværk således, at der opnås højere virkningsgrad på anlægget. I den nære fremtid forventes det, at der igangsættes et projekt vedrørende forøgelse af vandreservoiret, idet der etableres forbedrede tilstrømningsmuligheder fra oplandet, ligesom der etableres en mindre dæmning ved søen. Der afventes p.t. tilladelse fra miljømyndighederne (naturkonsekvensanalyse). På sigt skabes der mulighed for yderligere forsyning med vandkraft, eventuelt ved etablering af supplerende anlæg.

Modernisering og optimering af varmforsyningen

Den offentlige varmforsyning fra Nukissiorfiit omfatter dels elvarme, dels traditionel fjernvarme. I fem af byerne er fjernvarmenettene koblet sammen, hvilket dog ikke er tilfældet i Aasiaat. Her forsyner affaldsforbrændingen offentlige bygninger som eksempelvis GUX. Sammenkoblingen af Nukissiorfiits og de kommunale forsyningsnet medfører, at den producerede affaldsvarme udnyttes i størst muligt omfang. Udover varme fra affaldsforbrænding produceres varmen, der leveres fra affaldsforbrænding produceres varmen, der leveres fra Nukissiorfiit, fra elektrokedler, restvarme fra dieselgeneratoranlæg og traditionelle oliebase-rede varmekedler. Traditionelle individuelle oliefyr er fortsat meget udbredt til opvarmning hos private – også i områder med offentlig varmforsyning.

LEDELSESBERETNING

I lighed med øvrige forsyningsområder gennemfører Nukissiorfiit en løbende modernisering og optimering af fjernvarmeforsyningen. Dette omfatter blandt andet:

- Fokus på bedre udnyttelse af restvarme, hvilket altid er aktuelt.
- Affaldsvarme, hvor der i 2018 iværksættes et større analysearbejde vedrørende optimal udnyttelse og organisering af affaldsforbrændingsanlæggene.
- Tilstandsvurdering af kedel- og undercentraler samt eventuel overdragelse heraf fra andre selskaber.
- Tiltag for at skabe mulighed for, at flere private kan installere og benytte individuelle varmemålere.

Restvarmeudnyttelse i de mindre bosteder indgår som en alternativ mulighed for at understøtte målsætningen om forøgelse af procentdelen af vedvarende energi. Restvarmeudnyttelse kan eventuelt kombineres med energi produceret på solceller, mindre husstandsvindmøller, varmepumper m.v. Projekterne vil blive vurderet i et samfundsøkonomisk perspektiv. Den største investering omfatter imidlertid etablering af et egentligt fjernvarmenet.

Pilotprojekt med opladning af elbiler i Nuuk

Elbiler gør det muligt at køre på el produceret på vandkraft i vandkraftbyerne. Det kan imidlertid være vanskeligt at få adgang til at oplade elbiler for de mange, der bor i offentligt ejet etagebyggeri i byerne. Det er baggrunden for, at Selvstyret og Nukissiorfiit i 2016 igangsatte et pilotprojekt om opladning af elbiler i Nuuk.

Pilotprojektet består af to dele. For det første er der etableret ladestandere ved tre etagebyggerier, som private kan tilmelde sig. For det andet er der opsat en offentlig tilgængelig hurtiglader i byen.

Pilotprojektet har været i gang hele 2017. Der har været stor interesse for projektet, og 11 af de 12 ladestandere er i brug.

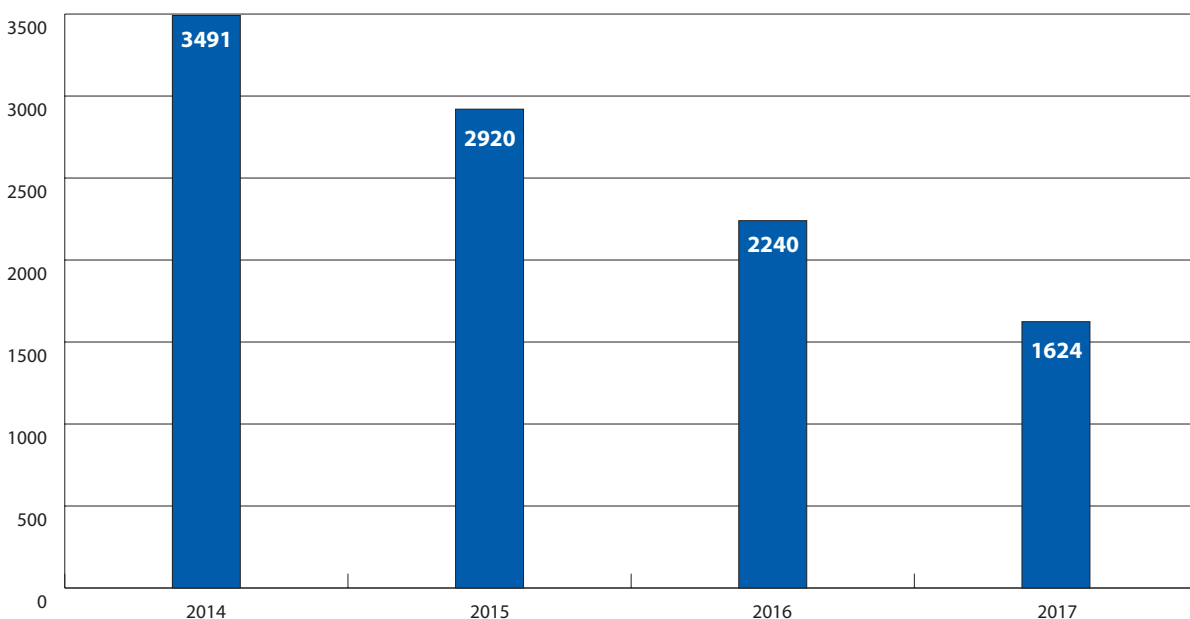
I 2018 evalueres projektet. Derefter skal der tages stilling til, hvorvidt der skal etableres en permanent ordning for opladning af elbiler, der gælder for alle vandkraftbyer.

Fortsat fokus på forbedret vandkvalitet

Nukissiorfiit har de seneste år haft stor fokus på at forbedre vandkvaliteten, specielt i bygderne. Der er etableret nye vandværker og udskiftet vandledninger flere steder. Det har blandt andet betydet, at antallet af såkaldte kogepåbudsdøgn næsten er halveret på tre år. Der er således færre steder, hvor vandet skal koges, inden det bruges. Nukissiorfiit investerer også i de kommende år i nye bygdevandværker m.v.

Nukissiorfiit er i gang med at indføre dokumenteret drikkevandssikkerhed (DDS). DDS er en række procedurer for håndtering af drikkevand, der sikrer høj forsyningsikkerhed og god vandkvalitet. Indførelse af DDS kræver ændringer af den fysiske indretning på vandværkerne, så der fx etableres særskilte rum til omklædning, vandprøver, administration m.v., men også uddannelse af alt personale, der

Figur 2: Antal kogepåbudsdøgn pr. år, 2014-2017

LEDELSBERETNING

arbejder med vandforsyning. Det er Nukissioffiits mål, at DDS er implementeret i alle byer ved udgangen af 2019 og i alle bygder ved udgangen af 2025.

Gennemførte investeringer i 2017

Nukissioffiits investeringsniveau nåede i 2017 op på ca. 144 mio. kr. Dette svarer til en stigning på ca. 16 mio. kr. i forhold til 2016. Der er investeret ca. 28 mio. kr. i bygderne svarende til ca. 20 pct., en procentfordeling der har været konstant de seneste 3 år. Udskiftningerne i bygderne omfatter diesel-generatoranlæg inklusive styretavler, vandforsyningsanlæg samt almindelige udskiftninger af ledningsnettet. For 2018 foreligger der betalingsplaner for 45 mio. kr. i bygderne, hvoraf ca. 30 mio. kr. er allokeret til vandforsyningsanlæg.

Nukissioffiits strategiske målsætninger for 2018-2022

Sektorplanen for energi- og vandforsyning sætter de overordnede rammer for Nukissioffiits arbejde. Nukissioffiit har desuden gennemført et internt strategiarbejde i 2017 og har på den baggrund opstillet en række supplerende strategiske målsætninger for virksomheden.

Nukissioffiits strategiske målsætninger for 2018-2022 indeholder mål for fire overordnede indsatsområder:

1. Forretningsudvikling: Omsætningen skal forøges, kapacitetsomkostningerne skal reduceres mv.,
2. Vedvarende energi: Energiproduktion fra vedvarende energikilder skal forøges hvert år frem mod sektorplanens mål om grøn energi overalt, hvor det er muligt, i 2030.
3. Indkøb og lager: Der iværksættes initiativer, der sikrer, at der på indkøbs- og lagerområdet kan opnås besparelser på minimum 4 pct. pr. år i perioden.
4. Digitalisering: IT-området skal i perioden udvikles og transformeres i forhold til den generelle IT-udvikling. Det omfatter videreudvikling af IT-systemer og uddannelse i brugen af dem. IT-udviklingen skal sikre, at der kan gennemføres betragtelige optimeringer og automatiseringer af produktionsanlæggene på Kysten.

Flodbølge i Nuugaatsiaq og Illorsuit

Nukissioffiits forsyning af bygderne Nuugaatsiaq og Illorsuit er indstillet indtil videre, efter en flodbølge udløst af et fjeldskred ramte området den 17. juni 2017. Da det har vist sig, at der er fare for yderligere fjeldskred, har beboerne fra Nuugaatsiaq og Illorsuit fortsat ikke mulighed for at vende tilbage til bygderne.

Flodbølgen har ud over de tragiske personlige konsekvenser, medført store materielle skader i Nuugaatsiaq. Nukissioffiits

orffiits elværk og vandværk er i en tilstand, hvor de ikke kan genbruges. Tilsvarende gælder for Nukissioffiits tankanlæg, forsyningsnet, kabelskabe, taphuse m.v. En eventuel genetablering af forsyningen vil kræve en fuldstændig udskiftning af de nuværende anlæg, ligesom samtlige boliger skal efterses af en el-installatør, VVS-installatør m.v. Med henblik på at minimere risikoen for nye skader skal et nyt elværk terrænmæssigt flyttes højere op i bygden. Det endelige projektgrundlag herfor er pt. ikke beskrevet i detaljer, idet der ikke er adgang til bygden. De aktiver, som Nukissioffiit havde i Nuugaatsiaq, er derfor blevet nedskrevet og gav anledning til et tab på 4,3 mio. kr.

Nukissioffiits anlæg i Illorsuit er lukket ned, idet det ikke er muligt at foretage drift- og vedligeholdelsesarbejder på anlæggene. Da det endnu er uvist, hvilken fremtid der er for Illorsuit, og Nukissioffiits anlæg i væsentlig grad kan benyttes i fremtiden, foretages der ikke en nedskrivning af anlæggene i Illorsuit.

Qeqertat som nyt forsyningsområde

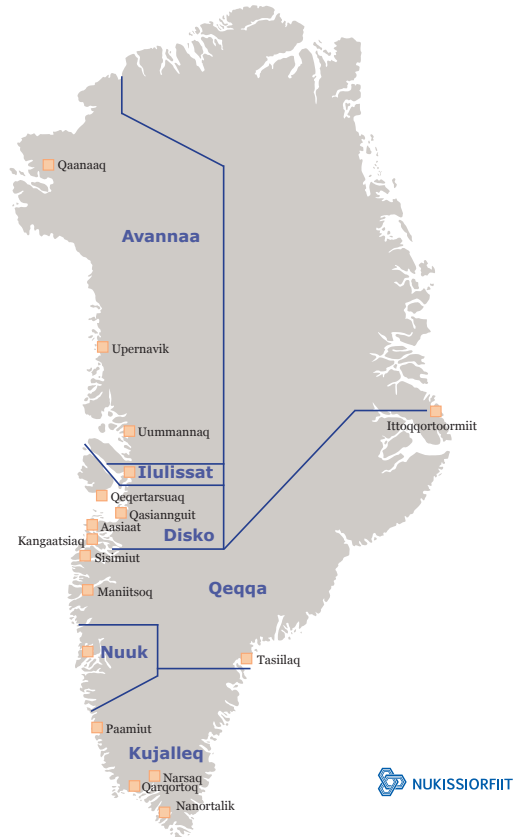
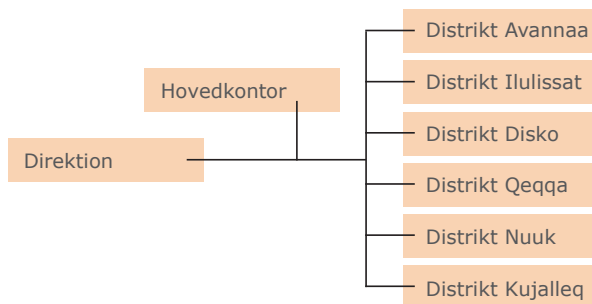
Naalakkersuisut har i 2017 besluttet, at Nukissioffiits forsyningsområde skal udvides til også at dække Qeqertat ved Qaanaaq. Der er med Finanslov for 2018 afsat 18,4 mio. kr. som anlægsudlån til etablering af el- og vandforsyning i Qeqertat. Samtidig er Nukissioffiits tilskudsbevilling hævet med 1,8 mio. kr. årligt fra 2020 for at dække driftsunderskuddet ved forsyning af området.

Nukissioffiit samarbejder med øvrige interessenter som Avannaata Kommunia, KNI, Polaroil og Tele-Post m.fl. om etablering af forsyningsområdet. Det forventes, at det nye elværk kan idriftsættes i 2019 og vandværket i 2020.

LEDELSESBERETNING

Nukissiorfiits organisation

Fra fem til seks distrikter

Nukissiorfiit har i 2017 oprettet et nyt distrikt, så Nukissiorfiit nu er inddelt i seks distrikter. Det nye distrikt, Distrikt Ilulissat, omfatter Ilulissat med tilhørende bygder. Samtidig er Distrikt Disko ændret til alene at omfatte Aasiaat, Qasiangnguit, Qeqertarsuaq og Kangaatsiaq med tilhørende bygder.

Baggrunden for ændringen er, at der er stor aktivitet i Ilulissat. Det gælder byens udvikling og turismeaktiviteter, men også Nukissiorfiits egne tiltag i forhold til at øge udnyttelsen af vandkraftværket i Paakitsoq. Der er i dag overskudskapacitet på vandkraftværket, der med fordel kan bruges til at erstatte oliebasert opvarmning med varme, der er produceret på vandkraft. Det kræver, at flere indbyggere får installeret fjernvarme eller afbrydelig elvarme fremfor at benytte oliefy. Dette vil ske i regi af det gældende lovgrundlag for energiforsyningen.

Distriktsstrukturen ser nu således ud:

- **Distrikt Avannaa**
Omfattende Uummannaq, Upernavik og Qaanaaq med tilhørende bygder

- **Distrikt Ilulissat** (pr. 1. oktober 2017)
Omfattende Ilulissat med tilhørende bygder
- **Distrikt Disko** (pr. 1. oktober 2017)
Omfattende Aasiaat, Kangaatsiaq, Qasiangnguit og Qeqertarsuaq med tilhørende bygder
- **Distrikt Qeqqa**
Omfattende Sisimiut, Maniitsoq, Tasiilaq og Ittoqqortoormiit med tilhørende bygder
- **Distrikt Nuuk**
Omfattende Nuuk med tilhørende bygder
- **Distrikt Kujalleq**
Omfattende Qaqortoq, Narsaq, Nanortalik og Paamiut med tilhørende bygder

Forsyningsikkerhed

Forsyningsikkerheden har i 2017 været på et acceptabelt og højt niveau. De væsentligste udfald er begrundet i naturkatastrofen i Nordgrønland i juni måned. Øvrige udfald har været håndterbare indenfor en rimelig tidsperiode. Der vil igen i 2018 være fokus på forsyningsikkerheden. Der arbejdes målrettet med at opdatere Nukissiorfiits beredskabsplaner indenfor alle forsyningsområder. Disse vil blive afprøvet i løbet af 2018, herunder vil der løbende blive gennemført tilpasninger heraf på baggrund af indhøstede erfaringer fra øvelser m.v.

LEDELSESBERETNING

IT og digitalisering

Nukissiorfiit har i 2017 styrket indsatsen indenfor IT-området således, at der skabes større synergi mellem driftsstrukturen på Kysten og den IT-mæssige støttestruktur. Et væsentligt element heri er færdigudrulningen af Netværks- og Infrastrukturprogrammet, der overordnet er med til at sikre en konsistent og driftssikker netværksstruktur til alle anlæg i byer og bygder. Programmet skal tillige ses som det nødvendige grundlag for at indføre elektronisk drifts- og vedligeholdelsesstyring overalt på Kysten. Sidstnævnte forventes taget i brug i fuldt omfang i løbet af 2018.

Med henblik på at styrke IT-sikkerheden og i den forbindelse imødegå udefrakommende trusler er der gennemført flere tiltag, eksempelvis en væsentlig forbedring af de procedurer og processer, der anvendes til at overvåge alle IT-systemerne, herunder tillige brugernes adgang til IT-systemet.

Opdateringen af Nukissiorfiits IT-politikker bliver primo 2018 efterfulgt af en egentlig risiko- og sårbarhedsanalyse, hvor der er fokus på afdækning af Nukissiorfiits modenhed

og parathed til at reagere overfor udefrakommende trusler. IT-sikkerheden vil løbende blive forbedret under hensyntagen til den løbende udvikling indenfor området.

Nukissiorfiit får i 2018 ny hjemmeside. Det vil give en forbedret adgang til oplysninger af generel, tidsaktuel og specifik karakter.

Øget anvendelse af GIS

Nukissiorfiit har igennem det sidste år arbejdet med øget anvendelse af GIS-plattformen, med fokus på sammenhæng, brugercentrering og åbenhed. Det betyder blandt andet, at det nu er muligt at registre og dele oplysninger vedrørende gennemførte og kommende eftersyn af fx master og kabelskabe, samt registrering af anlægsprojekters placering med henblik på deling af oplysninger vedrørende gravearbejder med eksterne interessenter.

Derudover er der i 2017 udarbejdet en GIS-strategi for perioden 2018-2021 med særligt fokus på forretningsunderstøttelse. Der er med strategien opsat en række målsætninger med henblik på at styrke eksisterende arbejdsgange.

LEDELSESBERETNING

Nukissiorfiits samfundsansvar

Nukissiorfiit har en lang tradition for at arbejde energibevidst og at påtage sig et ansvar indenfor uddannelse og kompetenceudvikling. Nukissiorfiit er bevidst om det store samfundsansvar, der ligger i at være ansvarlig for forsyningen af el, vand og varme. Det har stor betydning for samfundets funktion og udvikling samt miljøforhold, at forsyningssikkerheden er høj, og at den i videst muligt omfang er baseret på vedvarende energikilder. Energiforsyning og miljøforhold er naturlige fokusområder for Nukissiorfiit, men samtidig ønsker Nukissiorfiit som en af landets store offentlige virksomheder at bidrage til positiv udvikling af samfundet socialt og økonomisk.

Nukissiorfiit vil årligt rapportere om samfundsansvar, også kaldet *corporate social responsibility* (CSR), som en del af årsregnskabet. Det vil ske mere systematisk, end det er sket tidligere. Der vil således blive anvendt en række faste mål til at vurdere fremdrift og resultater fra år til år. Rapporteringen følger kravene i årsregnskabsloven.

Nukissiorfiits forretningsmodel

Nukissiorfiit producerer og leverer el, vand og varme til størstedelen af forbrugerne i Grønland. Energiforsyningen baseres så vidt muligt på vedvarende energi, og Nukissiorfiit har desuden fokus på, og rådgiver om, muligheder for energieffektiviseringer.

Nukissiorfiit forsyner 70 bosteder, hvoraf kun to har sammenhængende elnet. Denne ø-drift, hvor forsyningsområderne ikke hænger sammen, har stor betydning for, hvordan el, vand og varme kan produceres og leveres. Det betyder også, at der i forhold til mange andre lande er behov for flere investeringer i back-up-anlæg for at sikre høj forsyningssikkerhed.

Nukissiorfiits 374 medarbejdere (årsværk) er placeret rundt i hele landet, hvilket både har betydning for, hvordan virksomheden tilrettelægger arbejde og kompetenceudvikling, men også giver mulighed for, at Nukissiorfiit kan være repræsenteret over hele landet som en aktiv partner i udviklingen af samfundet.

Politik for samfundsansvar

Nukissiorfiits politik for samfundsansvar *Tumit* er fra 2013. *Tumit* betyder fodspor og henviser til, at Nukissiorfiit ønsker at sætte positive fodspor – både i forhold til miljøet og på det sociale og etiske område.

Nukissiorfiit har således en overordnet politik for samfundsansvar, der beskriver mål for følgende indsatsområder:

- *Adgang til vand og energi* – om miljø- og klimaforhold samt kundetilfredshed
- *Mennesket i centrum* – om medarbejdertilfredshed, sikkerhed og kompetenceudvikling

Figur 3: Vedvarende energis andel af Nukissiorfiits offentlige el- og varmforsyning (afsætning) ³

³ Omfatter vandkraft og affaldsvarme. Sol og vindkraft indgår pt. ikke i opgørelsen.

LEDELSESBERETNING

- *Forretningsetik* – om forretningsgange og antikorrup-tion
- *Engagement i lokalsamfundet* – om samarbejde og sociale forhold

Nukissiorfiit har desuden en række underliggende politikker, blandt andet en seniorpolitik og en gavepolitik.

Nukissiorfiit forventer at gennemgå politikken for samfundsansvar i løbet af 2018 for at sikre, at politikken afspejler aktuelle forhold og målsætningerne i såvel Nukissiorfiits strategiske målsætninger for 2018-2022 som Sektorplan for energi- og vandforsyning.

De væsentligste risici

Nukissiorfiits forretning involverer store anlægsinvesteringer samt brug af maskiner, kemikalier og kørende og sejlene materiel under svære klimatiske forhold. Hertil kommer leverandørrelationer på mange lokationer i en udfordrende geografi med en lille befolkning.

Nukissiorfiit vil frem til aflæggelse af årsregnskab for 2018 sætte sig i stand til at kunne rapportere om de væsentligste risici i relation til Nukissiorfiits forretningsaktiviteter.

Indsatser og resultater

Rapporteringen er blandt andet baseret på energistatistik og data fra medarbejdetilfredshedsundersøgelser, arbejdspladsvurderinger og kundetilfredshedsundersøgelser. Det skal dog bemærkes, at undersøgelserne ikke foretages hvert år. I 2018 planlægges der gennemført medarbejdetilfredshedsundersøgelse og kundetilfredshedsundersøgelse. Arbejdspladsvurderinger foretages på forskellige tidspunkter rundt i organisationen.

Adgang til vand og energi

Nukissiorfiit prioriterer bæredygtige produktionsformer og energieffektive løsninger. Derfor er der med CSR-politikken opstillet en række mål for energi- og vandforsyningen samt for reduktion af Nukissiorfiits interne forbrug af el, vand og varme.

Det helt centrale mål for Nukissiorfiits energiforsyning er, at vedvarende energis andel af afsætningen stiger mod 100 pct. i 2030. I 2017 udgjorde vedvarende energi 72,4 pct. af el- og varmeafsætningen. Udviklingen fra 2004 til 2017 er vist i figur 3.

Netop udbygningen af vedvarende energikilder til forsyning af eksempelvis fiskeindustrien ses som en vigtig faktor i forhold til at understøtte produktions- og afsætningsmodeller for erhvervet.

LEDELSBERETNING

I forhold til adgangen til vand er det Nukissiorfiits mål, at reducere antallet af steder og perioder, hvor borgere får påbud om at koge vandet, før det benyttes. De såkaldte kogepåbudsdøgn er reduceret betydeligt fra 2014 til 2017, som det fremgår af figur 4.

Nukissiorfiit satte i 2013 med politikken for samfundsansvar et mål om at reducere virksomhedens interne forbrug. Det vil sige, at Nukissiorfiits eget forbrug af el, vand og varme skulle reduceres. Det er et område, som Nukissiorfiit vil sætte forøget fokus på fremadrettet.

På transportområdet ønsker Nukissiorfiit at fremme brugen af elbiler i vandkraftbyer, da det giver mulighed for at benytte vandkraft som drivmiddel frem for benzin eller diesel. I 2017 udgjorde elbiler 12 pct. af Nukissiorfiits vognpark.⁴

Indsatsområdet om adgang til energi og vand indeholder også et mål om at øge kundetilfredsheden med 20 pct. i forhold til 2013. Dette vil der blive gjort status på, når kundetilfredshedsundersøgelsen er gennemført i 2018.

Mennesket i centrum

Det er Nukissiorfiits mål at være en eftertragtet arbejdsplads med høj medarbejdertilfredshed og et sikkert og udviklende arbejdsmiljø.

I 2017 har Nukissiorfiit prioriteret at styrke indsatsen vedrørende sikkerhed og samarbejde. Der er gennemført to

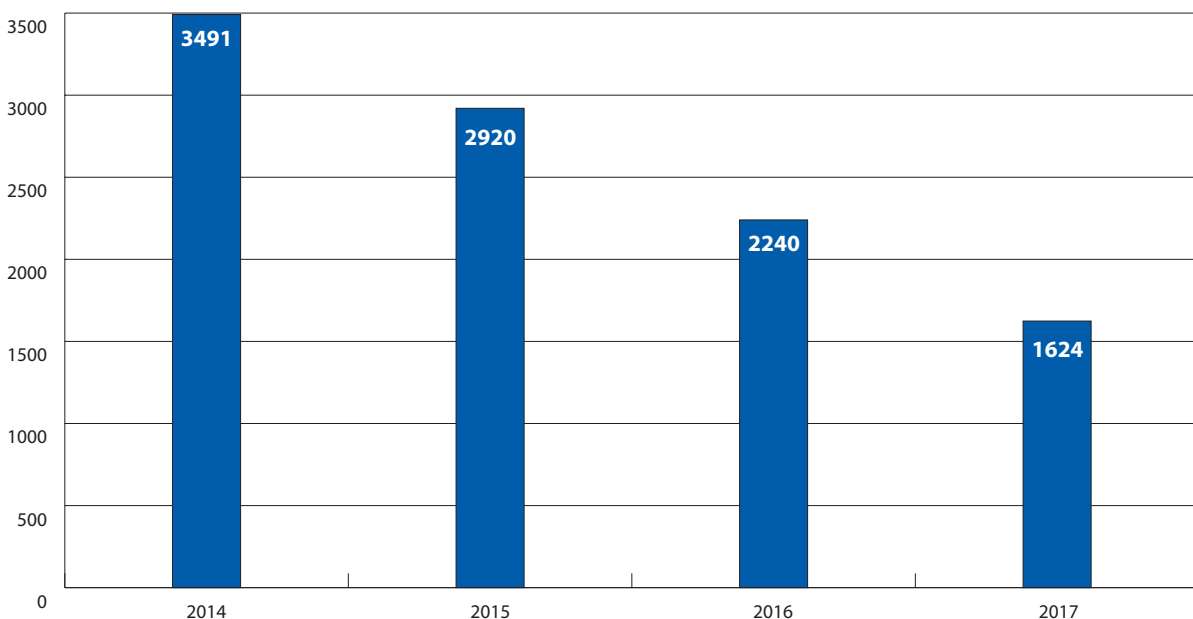
workshops for samarbejdsudvalget om arbejdsmiljø, trivsel og organisering. Der er herefter etableret et nyt samlet sikkerheds- og samarbejdshovedudvalg samt lokale sikkerheds- og samarbejdsudvalg. Området er således blevet reorganiseret, og der er udarbejdet nye vedtægter. Den tidligere adskilte organisering i samarbejdsudvalg og sikkerhedsudvalg er brudt ned, og udvalgene er slået sammen. Det betyder, at den samme personkreds sidder i begge udvalg, og at alle emner omkring sikkerhed og samarbejde kan behandles af de valgte repræsentanter på ét møde, hvilket har gjort sagsbehandlingen mere smidig.

Udover hovedudvalget har hvert distrikt etableret en lokal sikkerheds- og samarbejdsorganisation. Decentraliseringen har medført, at flere ledere og medarbejdere er blevet involveret i arbejdet. Andre fordele ved den decentraliseringen er, at deltagernes kendskab og interesse for de emner, der behandles, er større. Lokaludvalget kan desuden hurtigt samles ved presserende sager.

I forbindelse med de afholdte workshops blev det besluttet at indføre et temabaseret "årshjul". På de kvartalsvise møder vil der udover den almindelige dagsorden være udvalgt et tema til nærmere behandling, fx medarbejdertilfredshedsundersøgelse, arbejdspladsvurdering, næste års budget eller medarbejderudvikling. Årshjulet skal bidrage til at skabe indhold og engagement på møderne.

En ekstern arbejdsmiljøkonsulent har været tilknyttet under reorganiseringen af arbejdet.

Figur 4: Antal kogepåbudsdøgn pr. år, 2014-2017

⁴ Der er 11 elbiler ud af en vognpark på 90 biler. Lastbiler til vandkørsel indgår ikke i opgørelsen.

LEDELSBERETNING

I 2018 gennemføres en medarbejdertilfredshedsundersøgelse, der blandt andet vil vise, om Nukissiorfiit har nået sine mål om, at mindst 80 pct. af medarbejderne deltager i undersøgelsen, og at niveauet for arbejdsglæde og arbejdstilfredshed er højere end 78 pct. Ved den seneste medarbejdertilfredshedsundersøgelse i 2015 deltog 71 pct. af medarbejderne. Arbejdsglæden blev målt til 74 pct. og arbejdstilfredsheden til 69 pct.

I 2017 anmeldte Nukissiorfiit 15 arbejdsulykker og 2 erhvervssygdomme. Som det fremgår af tabel 2 er antallet af arbejdsulykker steget i forhold til 2016. Der har i 2017 ikke været ulykker med alvorlige personskader eller dødsfald. Arbejdstilsynet meddelte Nukissiorfiit 2 strakspåbud og 2 påbud i 2017. Det er målet, at den styrkede indsats i forhold til samarbejds- og sikkerhedsarbejde skal nedbringe både antallet af ulykkesanmeldelser og påbud.

Forsvarlig håndtering af kemikalier indgår som en væsentlig del af tiltagene i sikkerhedsorganisationen. Der gøres en stor indsats for at klassificere, beskrive og sanere antallet af kemikalier, der bruges i Nukissiorfiit.

I 2017 har Nukissiorfiit-medarbejdere både fejret 25 års- og 40 års-jubilæum. Det er glædeligt og af stor værdi for virksomheden, at medarbejdere ønsker at blive i så mange år. En større gruppe af disse meget erfarne medarbejdere forventes imidlertid at skulle pensioneres indenfor en kortere årrække. For at sikre, at der fremadrettet er tilstrækkelig, kvalificeret arbejdskraft, vil Nukissiorfiit videreudvikle sin seniorpolitik samtidig med, at det fortsat prioriteres at uddanne og ansætte unge, kvalificerede medarbejdere.

Det er Nukissiorfiits mål, at 10 pct. af medarbejderne er unge under uddannelse, dvs. praktikanter, elever eller lærlinge. Ved udgangen af 2017 var 24 ansatte under uddannelse, svarende til 6,4 pct. I 2016 var der knap 9 pct. ansat-

te under uddannelse. Nukissiorfiit lever således ikke op til målsætningen endnu.

For at informere om karrieremulighederne i Nukissiorfiit er der gennemført målrettede kampagner overfor studerende i Grønland og Danmark. Nukissiorfiit har blandt andet deltaget i Uddannelseskaravanen 2017 og i uddannelses- og erhvervsmessen Seashow 2017.

Nukissiorfiit har tilkendegivet at ville deltage i et initiativ vedrørende etablering af en maskinmesteruddannelse i Grønland. Dette vil primært være relateret til tilbud om studiepladser for eleverne efter værkstedsskolen samt tillige i forbindelse med udarbejdelse af bachelorprojekt.

Nukissiorfiit ønsker at øge virksomhedens uddannelses- og kompetenceniveau. I 2017 har Nukissiorfiit anvendt 3,1 mio. kr. på kompetenceudvikling, hvor niveauet i 2013 var 4,1 mio. kr. Der er fortsat fokus på implementering af Nukissiorfiits IT-systemer, særligt ERP⁵-systemet Xellent. Nukissiorfiit forventer fra 2018 at benytte den nationale e-læringsplatform til kurser på områder, der egner sig til fjernundervisning. Platformen giver mulighed for nemt at nå alle medarbejdere i organisationen.

Forretningsetik

Nukissiorfiit har også i 2017 gennemført et større antal udbud af varekøb, rådgiveropgaver og egentlige projektopgaver. Det tilstræbes, at det i størst muligt omfang sikres, at alle varekøb og ydelser udsættes for konkurrence under hensyntagen til standardisering og modularisering. Dette søges eksempelvis opnået ved at prioritere indkøb af reservedele, olie m.v. ved få store leverandører således, at der opnås en reel og synlig besparelse samt ikke mindst en høj grad af forsyningsikkerhed.

Tabel 2. Ulykkesanmeldelser og påbud fra Arbejdstilsynet

	2017	2016	2015	2014	2013
Anmeldte arbejdsulykker	15	7	15	10	7
Anmeldte erhvervssygdomme	2	5	-	6	1
Strakspåbud fra Arbejdstilsynet	2	18	-	-	-
Påbud fra Arbejdstilsynet	2	22	2	6	27

⁵ Enterprise Resource Planning-system, dvs. et program til styring af virksomhedens arbejdsprocesser, økonomi mv.

LEDELSESBERETNING

Nukissiorfiit vil i forbindelse med indkøb af eksempelvis motorer og generatorer stille krav om, at leverandøren bortskaffer det gamle udstyr på en miljørigtig måde og hos et certificeret skrothåndteringsfirma.

Nukissiorfiits gavepolitik har til formål at værne om de ansattes integritet og at undgå konkurrenceforvridende aktiviteter. Nukissiorfiit følger også Naalakkersuisuts anti-korruptionspolitik, herunder whistleblower-ordningen.

Engagement i lokalsamfundet

Nukissiorfiit ønsker at være en aktiv partner i udviklingen af det grønlandske samfund gennem samarbejde med interesseorganisationer, leverandører, virksomheder og kunder.

Nukissiorfiit har været medlem af CSR Greenland siden 2013 og er repræsenteret i bestyrelsen. Nukissiorfiit deltager i miljøgruppen og en række initiativer i regi af dette samarbejde. I 2017 har dette blandt andet omfattet projekter vedrørende grøn omstilling og cirkulær økonomi samt ansvarlige indkøb. Nukissiorfiit deltog desuden som tidligere i virksomhedernes store oprydningsdag Saligaatsoq i 2017 og var med til at sprede initiativet, der oprindeligt kun foregik i Nuuk, rundt på Kysten.

Nukissiorfiit deltog også i Kulturnat 2017 i en række byer.

Kønsfordeling

Nukissiorfiit er traditionelt en arbejdsplads med overvægt af mænd. I det øverste ledelseslag, der her defineres som direktionen, distriktscheferne og afdelingschefer på hovedkontoret, var der 3 kvinder ud af 17 chefer ved udgangen af 2017. Der er ikke på nuværende tidspunkt opstillet måltal for andelen af det underrepræsenterede køn.

LEDELSESBERETNING

Forventninger til 2018

Sektorplanen for energi- og vandforsyning sætter retningen for de kommende års indsatser og prioriteter. Der er fokus på forøgelse af indtægterne samt reduktioner på omkostningssiden. Dette vil blive understøttet af forøget brug af digitale systemer, såsom softwareroboter, modernisering og optimering af produktionsanlæggene, centraliseret indkøb og lagerstyring samt ikke mindst etableringen af vedvarende energianlæg.

Med hensyn til at øge afsætningen af vedvarende energi fra vandkraftværket i Paakitsoq vil der blive iværksat små og større projekter, hvor de nuværende oliefyrede varmeanlæg udskiftes med elektrokedler. Dette vil ske under hensyntagen til størst mulig dialog og frivillighed fra kunderne og kun i nødvendigt omfang ved at benytte den mulighed, Nukissiorfiit har, for at stille krav om, at kunder benytter afbrydelig elvarme⁶. Nukissiorfiit forventer i denne sammenhæng at kunne forøge indtjeningen i 2018 med op til 2 mio. kr. I 2019 forventes den fulde effekt heraf at give en merindtægt på 8 mio. kr. eller mere.

Der oprettes til dette formål en salgs- og markedsudviklingsafdeling, som skal håndtere alle opgaver relateret til salg og forretningsudvikling. Afdelingen skal med udgangspunkt i kendte data om Nukissiorfiits kunder udvikle produkterne med henblik på at optimere forretningen for både kunder og Nukissiorfiit. Afdelingen skal udvikle nye områder af Nukissiorfiits forretningsgrundlag som eksempelvis rådgivning om vedvarende energikilder, integrationssystemer til Nukissiorfiits net, nye afregningsmetoder etc. Dette skal sammenholdes med initiativer om at reducere omkostningerne indenfor alle områder af virksomheden.

Indenfor vedvarende energi igangsættes der flere tiltag, eksempelvis opstilles der vindmøller i Sisimiut og i muligt omfang tillige en mølle i Nanortalik (i 2019). Vindmøllerne (2 stk.) i Sisimiut vil være på ca. 25 kW pr. stk. og udgøre et særdeles vigtigt testanlæg for eventuel senere opstilling i bygder m.v. Herudover opstilles flere måletårne til måling af klimatiske data. Dette omfatter blandt andet Aasiaat, Qasigianguit, Sisimiut og Nuuk samt et antal bygder, hvor der vurderes gode muligheder for opstilling af vindmøller. Dataindsamlingen vil foregå sammen med Asiaq, DTU, AR-TEK m.fl. og tillige involvere eksperter indenfor evaluering af vinddata.

Hybridprojektet i Igaliku vil blive fuldendt, og i muligt omfang vil anlægget blive benyttet til yderligere afprøvninger af nye teknologier, som eksempelvis andre typer lagringsenheder.

Vandkraftforsyningen i Tasiilaq moderniseres og optimeres i 2018 således, at den nuværende maksimale effekt udnyttes bedst muligt. Herunder vil der blive opstillet udstyr til lagring af energi i form af varmetanke. På kort sigt forventes det, at der kan gennemføres yderligere udbygninger af vandkraftforsyningen i Tasiilaq, eksempelvis ved etablering af yderligere ét vandkraftværk. Forudsætningen herfor er tilladelse til at inddæmme vand ved den øverst beliggende sø.

Supplerende vil der også i 2018 blive gennemført nye undersøgelser af vandkraftpotentialer ved mindre bosteder med henblik på mulig opstilling af et mikrovandkraftværk i 2019.

I relation til promovning af store vandkraftpotentialer samt mulighederne for at sælge vand til eksport vil Nukissiorfiit deltage i relevante forretningsfremstød sammen med resortedepartementet.

Den politiske beslutning om, at der skal installeres individuelle varmemålere i ca. 3.000 offentlige lejligheder støttes fuldt ud af Nukissiorfiit. Nukissiorfiit har anskaffet særskilte målere til projektet, som dog kun kan installeres i tæt dialog og koordination med de respektive boligejere i perioden 2018 og 2019, idet det af loven fremgår, at boligejerne står for den økonomiske omkostning til installationsændringerne.

Fortsat forbedring af vandforsyningen vil også være i centrum i 2018. Dette omfatter blandt andet yderligere investeringer i nye standardiserede vandværker, udskiftning af vandledninger samt ikke mindst indførelse af Dokumenteret Drikkevandssikkerhed (DDS). Den målrettede indsats forventes at føre til yderligere fald i antallet af døgn, hvor forbrugere vil skulle koge vandet inden brug.

Den igangsatte fokusering på forbedring af arbejdsmiljøområdet vil blive yderligere styrket, dels ved uddannelse, dels ved yderligere beskrivelser af de produkter, som Nukissiorfiit anvender i produktions- og fordelingsleddet. Et forbedret videns- og uddannelsesniveau er medvirkende til, at antallet af hændelser og ulykker kan reduceres yderligere.

⁶ Jf. Landstingsforordning nr. 2 af 31. oktober 1991 om tilslutningspligt til elektrokedler for at aftage el til opvarmningsformål indenfor vandkraftanlægget i Buksefjordens forsyningsområde og Landstingsforordning nr. 3 af 16. maj 2008 om ændring af landstingsforordning om tilslutningspligt til elektrokedler for at aftage el til opvarmningsformål indenfor vandkraftanlægget i Buksefjordens forsyningsområde (Nukissiorfiit får mulighed for, at pålægge private og offentlige tilslutningspligt til elektrokedler).

LEDELSESBERETNING

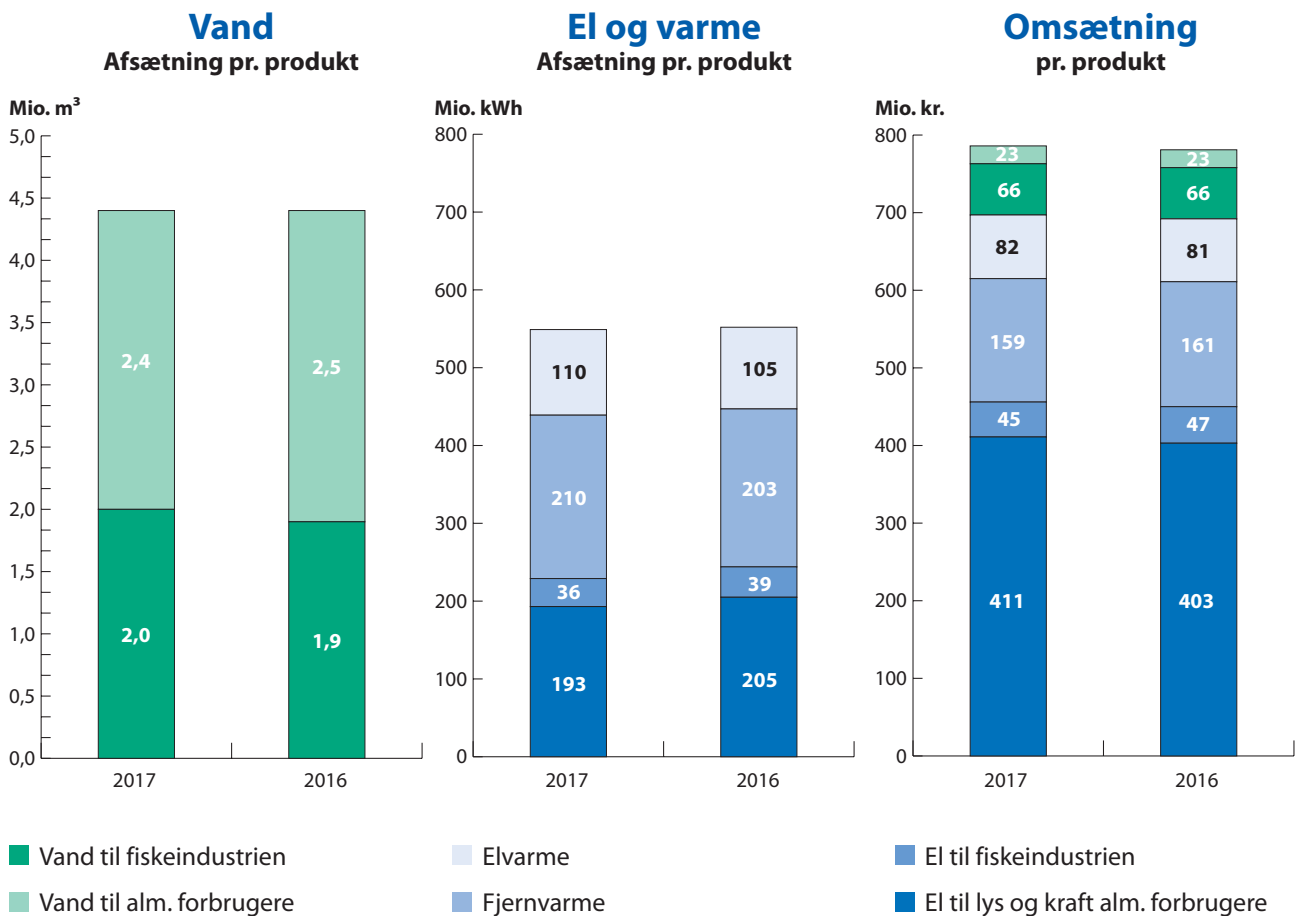
Økonomi

Omsætning

Nukissiorfiits omsætning i kroner bestemmes af afsætningen af el, vand og fjernvarme målt i mængder x produktpriserne, hvilket udgør virksomhedens primære omsætning. Da Nukissiorfiits tariffer for el og varme blandt andet er afhængige af de til enhver tid gældende oliepriser, kan der over tid være fluktuationer i den primære omsætning, som ikke skyldes ændring i afsætningen.

Nukissiorfiits sekundære omsætning omfatter andre tjenesteydelser, herunder installations- og entreprenørvirksomheder m.v. i Qaanaaq og Ittoqqortoormiit.

Figur 5. Afsætning og omsætning i 2016 og 2017 fordelt på vand og energi

LEDELSESBERETNING

Omkostninger

Nukissiorfiits omkostninger kan inddeles i fem hovedgrupper:

1. Vareforbrug 204,5 mio. kr. (24,1 pct.), der i al væsentlighed er dieselolie
2. Personaleomkostninger 162,1 mio. kr. (19,1 pct.),
3. Andre kapacitetsomkostninger 147,7 mio. kr. (17,1 pct.),
4. Afskrivninger 241,9 mio. kr. (28,5 pct.)
5. Renter på lån til Landskassen 92,9 mio. kr. (10,9 pct.).

Trods vandkraftens store andel af el- og varmeproduktionen er dieselolie i 2017 fortsat den primære energikilde på 64 af de lokationer, som Nukissiorfiit forsyner, ligesom dieselolien supplerer vandkraften i spidsbelastningsperioder. I takt med, at Nukissiorfiits produktion bliver grønnere, forventes dieseloliens andel af de samlede omkostninger at falde.

Nukissiorfiit ansætter konsekvent nye medarbejdere på gældende overenskomstvilkår, og udviklingen i personaleomkostningerne afspejler udviklingen i antallet af ansatte. Afskrivningerne afspejler i hovedsagen den stigende betydning af Nukissiorfiits investeringer i vandkraft. På langfristede lån fra før 2016 betales 6 pct. i rente til Landskassen, mens der på nye lån kun betales 3 pct. i rente. I forbindelse med prisstrukturændringen gældende fra 1.1.2018 blev det besluttet, at lån, der forrentes med 6 pct., gradvist skal sænkes til 3 pct. Dette sker med en årlig rentenedsættelse på 0,22 pct., indtil rentesatsen er 3 pct.

Resultat og forventning til 2017

Årets resultat efter driftstilskud ender på det forventede niveau fra årets start. Dette dækker dog over afvigelser i forhold til forventninger, som har påvirket både positivt og negativt. Ingen af disse afvigelser har dog oversteget 2% af årets omsætning eller totale omkostninger. Årets resultat indfrier derfor forventningerne til 2017.

Cash Flow

I 2013 blev vandkraftanlægget i Paakitsoq indviet som Nukissiorfiits femte anlæg af sin art. Anlægsinvesteringen androg i alt 640 mio. kr. I 2014, 2015, 2016 og 2017 har anlægsinvesteringerne været relativt mindre. I 2018 er der planlagt et lidt højere aktivitetsniveau end i foregående år, hvilket også medfører et højere investeringsniveau. Afledt heraf har Nukissiorfiit i disse år haft et relativt stærkt cash flow, hvilket har begrænset virksomhedens behov for at optage nye lån til de årligt gennemførte investeringer. I 2017 var driftens likviditetspåvirkning 21 mio. kr. mod (11) mio. kr. i 2016 mod (89) mio. kr. i 2015 og (56) mio. kr. i 2014.

Balance

Værdien af Nukissiorfiits aktiver andrager knap 4,6 mia. kr. og består alt overvejende af produktionsanlæg, varebeholdninger, kundetilgodehavender og likvider. Nukissiorfiits egenkapital er 3 mia. kr., og virksomhedens lang- og kortfristede gæld til Landskassen andrager 1,5 mia. kr. Fremmedfinansieringen i øvrigt udgøres af skyldig løn og gæld til leverandører, i alt 79,5 mio. kr.

Anlægsproduktionen i 2017

Nukissiorfiit har øget fokus på at forbedre antallet af anlægsprojekter, der gennemføres i henhold til plangrundlaget. Udskydelser til efterfølgende år er imidlertid et faktum, som er branchespecifik, eksempelvis højt aktivitetsniveau hos entreprenørerne, væsentligt højere byggepriser end forudset, utilstrækkelige ressourcer internt og eksternt, udskydelser af koordinerede projektfølber hos kommunerne m.v. Nukissiorfiit forventer, at antallet af gennemførte anlægsprojekter fastholdes eller forøges i 2018.

LEDELSESBERETNING

Interessenter

Kunder

Nukissiorfiit har på landsplan i dag godt 20.000 kunder, hvoraf 20.000 køber el, 8.400 køber vand, og 3.600 køber fjernvarme. I alt knap 12600 kunder betaler via betalings-service (PBS). Nukissiorfiit har i 2017 haft fokus på at reducere antallet af unødvendige lukninger, der påfører Nukissiorfiit administrative omkostninger, der viderefaktureres til de involverede kunder som gebyrer.

Nukissiorfiits samlede kundetilgodehavende og tab ultimo året har de seneste år udviklet sig således:

Tab opstår typisk i forbindelse med erhvervskunders konkurs, dødsboer og kunder, som flytter fra landet.

Mio. kr.	2017	2016	2015
Kundetilgodehavender (debitorer) ⁷	149,5	143,5	181,5
Realiserede tab på debitorer	1,4	1,9	1,0

Medarbejdere

Opgjort i årsværk har Nukissiorfiit 374 ansatte, heraf 313 månedslønnede og 61 timelønnede. I 2017 forlod 36 personer Nukissiorfiit, og 58 blev ansat, hvoraf 5 flyttede til Grønland i forbindelse med ansættelsen. 11 nye medarbejdere var under 30 år, og 15 nye medarbejdere var over 50 år.

Leverandører

I 2017 har værdien af Nukissiorfiits indkøb i alt andraget 480 mio. kr. mod 469 mio. kr. i år 2016 fordelt på såvel grønlandske som udenlandske leverandører, idet indkøbene dækker løbende forbrug og investeringer. Det er målsætningen at samle indkøbene til større volumen hos færre leverandører i rammen af større konkurrence og bedre prisvilkår for Nukissiorfiit. I 2017 udgjorde indkøb af dieselolie 39 pct. af det samlede indkøb svarende til 186,2 mio. kr.

Ejere

Som nettostyret virksomhed er Nukissiorfiit underlagt Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi under Naalakkersuisoq Hans Enoksen. I rammen af nettostyret virksomhed skal Nukissiorfiits økonomi balancere, og virksomheden er i den sidste ende således ejet af samfundet og af virksomhedens kunder.

Siden Ensprisreformen i 2003 har salgsprisen på el, vand og varme som udgangspunkt været afhængig af de lokale produktionsomkostninger, idet Nukissiorfiit via Finansloven har været meddelt et driftstilskud som kompensation for lokale underskudsgivende produktioner.

Landstingsforordningerne om energiforsyning af 1997 og tilsvarende af 2007 om vand sætter rammerne for Nukissiorfiits virksomhed som den primære leverandør af el, vand og fjernvarme i Grønland. Indenfor de således givne rammer og under hensyntagen til de samfundsøkonomiske vilkår skal Nukissiorfiit fungere som en selvstændig erhvervsvirksomhed med fokus på grøn drift og kundefeffektive løsninger, idet Nukissiorfiits priser og leveringsbetingelser godkendes af Naalakkersuisut.

Nukissiorfiit dimensionerer sine anlæg efter den forventede lokale efterspørgsel fra de private husstande og erhvervslivet, herunder fiskeindustrien, hvis samlede volumen øger kapacitetsudnyttelsen i forhold til enhedsomkostningerne.

⁷ Jf. Landstingsforordning nr. 2 af 31. oktober 1991 om tilslutningspligt til elektrokedler for at aftage el til opvarmningsformål indenfor vandkraftanlægget i Buksefjordens forsyningsområde og Landstingsforordning nr. 3 af 16. maj 2008 om ændring af landstingsforordning om tilslutningspligt til elektrokedler for at aftage el til opvarmningsformål indenfor vandkraftanlægget i Buksefjordens forsyningsområde (Nukissiorfiit får mulighed for, at pålægge private og offentlige tilslutningspligt til elektrokedler).

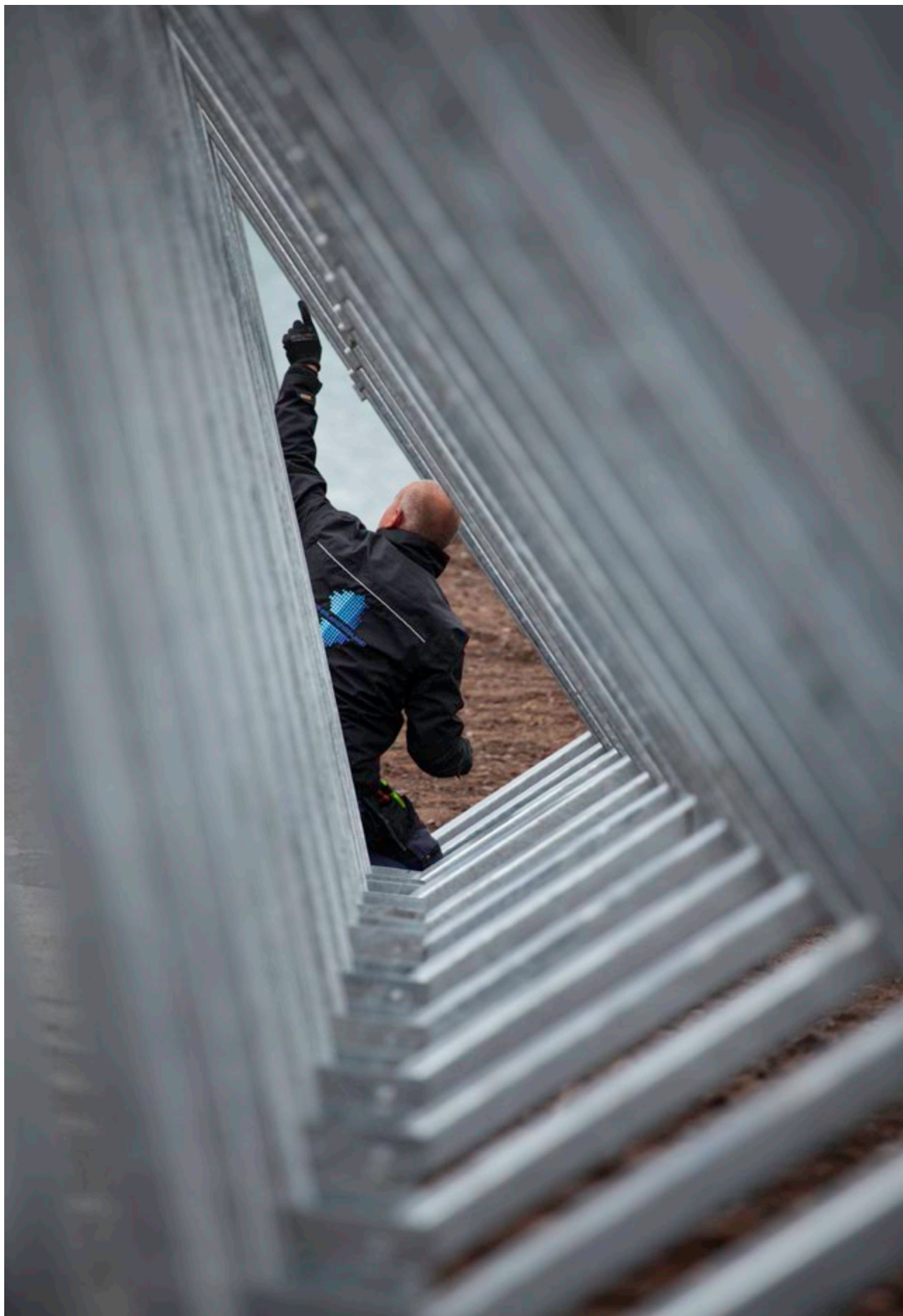

FOTO: INUKMEDIA, Peter Jensen

LEDELSBERETNING

Risikostyring

Forsyningsikkerhed

Forsyningsikkerhed har altid førsteprioritet hos Nukissiorfiit. Dette fordi eventuelle produktionsnedbrud vil berøre involverede bosteder økonomisk og i værste fald medføre evakuering af befolkningen afhængigt af årstiden. Derfor er backup- og reservekapacitet i de enkelte bosteder afstemt efter byernes og bygdernes befolkningsstørrelser og mulighederne for hurtigt at kunne sejle eller flyve nødland ind.

Medarbejdere

Fastholdelse og tiltrækning af veluddannede medarbejdere til offentlige lønninger er en af Nukissiorfiits større udfordringer. Nukissiorfiit arbejder målrettet på at sikre lokal forankret bemanning af alle enheder i organisationen.

Nukissiorfiit oplever store vanskeligheder med at få adgang til personaleboliger i Nuuk via Selvstyrets personaleboligordning. Det vanskeliggør i høj grad rekruttering og fastholdelse af kvalificerede medarbejdere. Derfor undersøger Nukissiorfiit aktuelt, om virksomheden kan gives mulighed for at opføre en bygning i Nuuk med lejligheder til energioptimeringsforsøg samt udlejning til egne medarbejdere.

I takt med, at Nukissiorfiits infrastruktur fornyes, indarbejdes løsninger, der muliggør fjernovervågning og -styring, hvilket på lang sigt kan løse nogle af de forventede udfordringer vedrørende kvalificeret bemanning. Hertil er den lokale efteruddannelsesindsats allerede styrket med samme formål.

Oliepris og valuta

Nukissiorfiits indkøb af dieselolie afregnes i kr., og udsving i olieprisen bevirker, at Nukissiorfiits omkostninger samsvinger med olieprisen. Dertil er der en naturlig sammenhæng over til Nukissiorfiits prissætning. Sidstnævnte er dog politisk bestemt.

Salgspriser

Nukissiorfiits priser samt salgs- og leveringsbetingelser godkendes af Naalakkersuisut og afspejler derfor primært politiske valg og sekundært de underliggende produktionsomkostninger i de enkelte bosteder. I 2017 blev der efter den gældende prismodel fastlagt en maksimal- og minimalpris for el og vand for hele landet. Samlet set finansierer overskuddet på et eller flere produkter underskuddet på øvrige produkter, byerne betaler for bygderne, og privatkunderne m.fl. understøtter fiskeindustrien via lave priser. Prisudviklingen har set over mange år været på niveau med den almindelige inflation. Fra 2018 er Nukissiorfiit overgået til et ensprissystem, som betyder, at alle

almindelige forbrugere betaler den samme tarif for el, vand og varme. Fiskeindustrien betaler fortsat 41,5 pct. af de lokale enhedsomkostninger, dog maksimalt 1,60 kr./kWh el og 19,00 kr./m³ vand, som er den almindelige forbrugertarif for disse produkter.

Leverandører

Nukissiorfiit er i en grønlandsk sammenhæng en større virksomhed, men i relation til flere nødvendige udenlandske leverandører er Nukissiorfiit i økonomisk sammenhæng en mindre betydende kunde. Dette betyder i praksis, at Nukissiorfiit ikke altid opnår de mest optimale leverings- og prisvilkår, samt at virksomheden potentielt bliver afhængig af samarbejdspartnere, der har erfaring med arktiske forhold. Tilsvarende er leverandørudbuddet i flere bosteder begrænset, hvilket eksempelvis kan fordyre Nukissiorfiits anlægsarbejder med afledte produktpriser. Generelt arbejder Nukissiorfiit derfor på at fylde mere hos færre kvalificerede leverandører samt at understøtte udviklingen af en lokal kompetent og konkurrencedygtig leverandørbase.

Renterisiko

På langfristede lån fra før 2016 betales 6 pct. i rente til Landskassen, mens der på nye lån kun betales 3 pct. i rente. Som nævnt ovenfor er det i forbindelse med prisstrukturændringen gældende fra 1.1.2018 blevet besluttet, at lån, der forrentes med 6 pct., gradvist skal sænkes til 3 pct. Dette sker med en årlig rentenedsættelse på 0,22 pct., indtil rentesatsen er 3 pct. På denne baggrund forventes rentekostningerne således at være faldende over tid.

Klimaforandringer

Ændringer i nedbørsmønsteret udgør en meget konkret trussel for Nukissiorfiit, idet vandkraftværkerne og drikkevandsforsyningen er afhængige af nedbørsmængderne. Tørke er allerede i dag en udfordring mange steder i verden, og skal Nukissiorfiits vandkraftværker suppleres eller helt erstattes med dieseloliegenereret el- og varmeproduktion belastes virksomhedens resultat voldsomt negativt, ligesom nye drikkevandsøer gennem nye anlægsinvesteringer skal forbindes til det eksisterende vandforsyningsnet.

IT-sikkerhed

Der er i 2017 fokuseret betydeligt på at optimere sikkerhedsniveauet indenfor IT-området. Der arbejdes målrettet med at indføre støttesystemer til overvågning af IT-forbindelserne, herunder Styrings-, Regulerings- og Overvågningsanlæggene i produktionsleddet (SRO-anlæg). Dette omfatter tillige nødvendige back-up-systemer til sikring af Nukissiorfiits data.

FOTO: INUK MEDIA, Peter Jensen

BEMÆRKNINGER TIL ÅRSREGNSKABET

Årets ordinære resultat blev på -12,9 mio. kr. mod -25,8 mio. kr. i 2016 før driftstilskud. Efter driftstilskud er årets resultat i 2017 på +0,8 mio. kr. mod -0,5 mio. kr. i 2016.

Omsætningen blev 836 mio. kr. i 2017 mod 825 mio. kr. i 2016. Stigningen skyldes større elomsætning end i 2016. Elomsætningen er i 2017 på 466 mio. kr. og er 9,3 mio. kr. højere i forhold til 2016, svarende til ca. 2 pct. Stigningen skyldes primært større omsætning på el til almindelig takst.

Vandomsætningen i 2017 er 89 mio. kr. og er uændret i forhold til 2016. Varmeomsætningen blev i 2017 på 242 mio. kr. inklusiv omsætning på fast- og afbrydelig elvarme. Der har i 2017 været et fald på varmeomsætningen på 1,4 mio. kr. i forhold til 2016, svarende til ca. 0,6 pct.

Nukissiorfiit har i 2017 købt el fra eksterne vedvarende energianlæg for 0,4 mio. kr. mod 0,3 mio. kr. i 2016. Købet af indgår som et fradrag på elomsætningen.

Anden omsætning, der blandt andet består af gebyrindtægter og refusioner, beløber sig til 39 mio. kr. i 2017 mod 36 mio. kr. i 2016.

Vareforbrug, der væsentligst omfatter gasolie til el- og varmeproduktion, er steget med 0,7 mio. kr. i 2017 i forhold til 2016. Omkostningen til gasolie i 2017 var på 186 mio. kr., hvilket er på samme niveau som i 2016. På grund af en lavere oliepris i 2017 i forhold til 2016 er der forbrugt ca. 1,7 mio. liter olie mere i 2017 i forhold til 2016. I Sisimiut er der i 2017 forbrugt ca. 1,8 mio. liter mere gasolie end i 2016. Stigningen skyldes mindre end forventet vandtilstrømning og dermed lavere vandstand i søen, der forsyner det lokale vandkraftværk med vand. Køb af restvarme fra de kommunale affaldsforbrændingsanlæg faldt fra 8,1 mio. kr. til 6,8 mio. kr.

Løn- og personaleomkostninger er i 2017 faldet med 8,2 mio. kr. i forhold til 2016, svarende til 4,8 pct. Lønomsætningerne er faldet med 9,5 mio. kr. svarende til et fald på 5,8 pct. Faldet skyldes primært, at der i 2016 var overenskomstmæssige reguleringer på 10,9 mio. kr., som gik længere tilbage end til 2016. Øvrige personaleomkostninger er steget med 1,4 mio. kr. svarende til 17,7 pct. En væsentlig årsag til stigningen er stigende mødeomkostninger, der er steget med 1,1 mio. kr.

Nukissiorfiit har i løbet af 2017 og fortsat ind i 2018 arbejdet på at få udbetalt de resterende midler, som er hensat til manglende tillæg til overenskomsten med maskinmestrene. Der henstår fortsat en mindre del af de hensatte midler, som for hovedpartens vedkommende forventes afviklet i indeværende år. Nukissiorfiit agter at gøre 5-års forældel-

sesprincippet gældende 1. juli 2018. Maskinmesterforeningen er orienteret om forløbet og er orienteret om Nukissiorfiits planer for afviklingen af den resterende del af de hensatte midler.

Øvrige kapacitetsomkostninger, der blandt andet omfatter forsikringer og drift af anlæg og bygninger, var i 2017 på 148 mio. kr. mod 132 mio. kr. i 2016, hvilket er en stigning på 16 mio. kr., svarende til en stigning på 12,1 pct. Stigningen i øvrige kapacitetsomkostninger skyldes udskiftning af malere samt afholdte omkostninger til vedvarende energiprojekter. Derudover har der været de almindeligt forekomne udsving i gennemførelsen af større omkostningstunge hovedeftersyn på motorer og reparation af vandledninger. Disse aktiviteter er ikke nødvendigvis årligt tilbagevendende på de enkelte lokationer.

Reparation og vedligeholdelse udgjorde i 2017 32 pct. af de øvrige kapacitetsomkostninger, administration udgjorde 23 pct. og forsikringer 10 pct. Hertil kommer omkostninger i forbindelse med advokater, revision og malere m.v.

Af- og nedskrivninger var i 2017 på 241,9 mio. kr., som er et fald på 2,7 mio. kr. svarende til 1,1 pct. Faldet på af- og nedskrivninger skyldes væsentligst, levetidsforlængelsen på vandkraftværker som dog i stor udstrækning er udlignet af at Nukissiorfiit valgte at straksafskrive pilotdelen af Igaliku-projektet med 8,0 mio. kr., og dernæst, at anlæggene i Nuugaatsiaq, som tidligere nævnt, er blevet nedskrevet fra 4,3 mio. kr. til 0 kr. Derudover er der foretaget nedskrivninger af forældede el-tavler, som er udskiftet til nye på grund af manglende mulighed for at skaffe reservedele til de gamle el-tavler.

Renteomkostningen var i 2017 på 93 mio. kr., som er et fald på 7,8 mio. kr. i forhold til 2016, svarende til et fald på 7,7 pct. Faldet skyldes mindre låneoptag, og at låneoptaget skete ultimo 2017.

Debitormassen var i 2017 på 149,5 mio. kr., som er en stigning på 6 mio. kr. i forhold til 2016, svarende til en stigning på 4,2 pct. Stigningen skyldes blandt andet en større omsætning i 2017 end i 2016. Tilgodehavender, som ikke er forfalden på statusdagen, er steget til 135 mio. kr. i 2017 fra 130 mio. kr. i 2016.

Bankbeholdningen var ultimo 2017 15 mio. kr. mod 37 mio. kr. i 2016. Trækningsretten var i 2017 positiv med 26 mio. kr. mod et træk på 29 mio. kr. i 2016. Den samlede likviditet steg således med 33 mio. kr.

BEMÆRKNINGER TIL ÅRSREGNSKABET

Den samlede balance udgjorde 4,6 mia. kr. ved udgangen af 2017. Nettogælden til Landskassen udgjorde 1,5 mia. kr. og egenkapitalen 3 mia. kr.

Usikkerhed ved indregning og måling

Der er ingen forhold i årsrapporten med væsentlig usikkerhed ved indregning og måling. Der henvises dog til afsnit under anvendt regnskabspraksis, hvor det fremgår, at principper for indregning og måling for afskrivninger ændres med virkning 1. januar 2018.

Usædvanlige forhold

Efter balancedagen er der ikke konstateret usædvanlige forhold.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med "Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 25 af 26. november 1998 om nettostyrede virksomheders regnskabsvæsen m.v."

De anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes omkostninger, herunder afskrivninger og nedskrivninger.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten/ årsregnskabet aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterer på balancedagen.

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved normal afskrivning. Hvis dette er tilfældet, foretages nedskrivning til den lavere genindvindingsværdi.

Nettoomsætning

Nettoomsætning omfatter det til kunderne fakturerede salg. Der henvises i øvrigt til note 1.

Ekstraordinære poster

Ekstraordinære poster omfatter indtægter og omkostninger, der hidrører fra begivenheder, som ikke hører under virksomhedens ordinære drift, og som derfor ikke forventes at være tilbagevendende.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver, som var i Nukissiorfiits eje pr. 1. januar 1998, og som før da har været afskrevet i forhold til anlægsfradrag, er vurderet og optaget til genanskaffelsesværdi med fradrag af beregnede brugstidsafskrivninger fra ibrugtagningstidspunktet. Bygdeanlæg, som blev overtaget 1. januar 1998, er pr. 1. januar 2004 optaget til vurderingsværdi og afskrevet i henhold til aktivernes forventede restlevetid.

Hovedprincippet for aktivering af anlæg er, at anlæggene aktiveres pr. 1. januar året efter afslutningsåret, hvorefter afskrivningen påbegyndes. For rullende materiel og inventar påbegyndes afskrivningen måneden efter anskaffelsen.

De egenfinansierede bygninger, transportmidler og maskiner afskrives uændret i henhold til forventede brugstider og vises ikke separat i regnskabet.

Der foretages lineære afskrivninger, baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger og anlæg inkl. distributionsnet	5-80 år
Transportmidler og maskiner	4-10 år

Aktiver med en anskaffelsesværdi på under 50.000 kr. pr. enhed udgiftsføres fuldt ud i anskaffelsesåret. Udsiftning af ledningsnet på under 500.000 kr. udgiftsføres fuldt ud i anskaffelsesåret. IT-anskaffelser til administrative systemer straksafskrives som hovedregel, medmindre de indgår i et større samlet projekt, der er en gennemgribende systemomlægning eller -udvidelse. Ved aktivering af IT-anskaffelser bliver afskrivningsperioden tre år.

Varebeholdninger

Varebeholdninger værdiansættes til kostpris opgjort efter gennemsnitsprincippet med tillæg af hjemtagelsesomkostninger, dog undtaget lagre af brændolie. Disse værdiansættes til kostprisen. Der foretages nedskrivning til nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere end anskaffelsesprisen.

Brændolie og reservedele indgår i lagerværdien, jævnfør note til varebeholdning.

Tilgodehavender fra salg

Tilgodehavender fra salg værdiansættes til pålydende værdi med regulering af for lidt eller for meget à conto faktureret og med fradrag af hensættelse til imødegåelse af tab. Hensættelse til tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen er udarbejdet efter den indirekte metode i henhold til "Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 25 af 26. november 1998 om nettostyrede virksomheders regnskabsvæsen m.v."

Nøgletal

Nøgletal er udarbejdet i overensstemmelse med Finansforningens vejledning "Anbefaling og Nøgletal". Der henvises til oversigt over hoved- og nøgletal vedrørende formelen for beregning af de enkelte nøgletal.

Formler til nøgletal

Afkastningsgrad: driftsresultat i pct. af gns. balancesum
Soliditet: egenkapital i pct. af balancesummen

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Ændring af regnskabspraksis fra 2018

Pr. 1.1.2018 overgår Nukissiorfiit til at aflægge regnskab efter Selvstyrets bekendtgørelse nr. 24 af 22. december 2017 om regnskabsaflæggelse for Grønlands Selvstyres netto-styrede virksomheder. Dette betyder, at Nukissiorfiit fra den 1.1.2018 aflægger regnskab efter årsregnskabslovens regnskabsklasse C virksomheder.

I forbindelse med overgangen til at aflægge regnskab efter regnskabsklasse C vil der primo 2018 blive foretaget en revurdering af Nukissiorfiits anlægsaktiver, idet der vil blive foretaget en *impairment*-test af de enkelte anlægsgrupper pr. lokalitet.

Dette skyldes, at det nye regelsæt skærper kravene til en virksomheds værdisætning af aktiver. De nye regler tydeliggør, at forudsætningsændringer som priser for aktivets evne til at generere omsætning skal tages med i betragtningen i værdisætningen.

Med den nye ensprisreform ændres netop en række af Nukissiorfiits aktivers evne til at generere et overskud på forskellige lokaliteter.

Ved revurderingen af anlæggene ses det, om indtægten fra de enkelte anlægsgrupper kan bære de tilknyttede omkostninger. I tilfælde af, at omkostningen overstiger indtægten, vil der blive foretaget en forholdsmæssig nedskrivning af anlæggene. Dette betyder, at der kan ske hel eller delvis nedskrivning af de enkelte anlægsgrupper.

Ifølge Årsregnskabslovens bestemmelser skal konsekvenserne af ændringer i anvendt regnskabspraksis korrigeres over egenkapitalen primo året. For anlæg anskaffet før 1.1.2018 betyder det, at en eventuel nedskrivning vil blive ført over egenkapitalen.

Ved *impairment*-test, der bliver foretaget på anlægsaktiver anskaffet efter 31.12.2017, vil eventuel nedskrivning af anlæg blive ført over resultatopgørelsen.

Det forventes, at anlægsværdien vil blive nedskrevet med ca. 1,2 mia. kr. pr. 1.1.2018. Dette betyder, at egenkapitalen vil blive reduceret med et tilsvarende beløb.

Den afledte effekt af nedskrivningen er mindre afskrivninger i 2018 og årene frem. Det forventes, at afskrivningerne fra 1.1.2018 bliver reduceret med ca. 88 mio. kr. årligt.

I tillæg til ovenstående beskrevne ændringer, vil indregningsprincippet for færdiggjorte anlæg i året, ændre sig fra at afskrivninger påbegyndes fra næste årsskifte, til at de fremadrettet vil blive indregnet løbende ved færdiggørelse fra den pågældende måned. Det estimeres at det vil betyde en resultatforværring i 2018 på anslået 5 mio. som en engangsbegivenhed i forbindelse med skiftet.

Den nye regnskabsbekendtgørelse fra 2018 medfører også øgede rapporteringskrav til årsrapporten. Det betyder blandt andet ændring af resultatopgørelsen, eksempelvis vil omsætningen fremover skulle opgøres på segmentniveau hvilket giver en yderligere detaljeindsigt i omsættningens sammensætning. Derudover kan ændringen i regelsæt give anledning til ændringer i rapporteringen vedrørende regnskabsnoterne.

RESULTATOPGØRELSE

	(1.000 kr.)	2017	2016
Note			
	Nettoomsætning		
	Nettoomsætning el, vand og varme	797.409	789.287
	Anden nettoomsætning	38.717	36.128
1	Nettoomsætning i alt	836.126	825.415
	Vareforbrug	(204.457)	(203.729)
	DÆKNINGSBIDRAG	631.669	621.686
	Kapacitetsomkostninger		
2	Personaleomkostninger	(162.076)	(170.246)
3	Øvrige kapacitetsomkostninger	(147.674)	(131.931)
	Kapacitetsomkostninger i alt	(309.750)	(302.177)
	RESULTAT FØR RENTER OG AFSKRIVNINGER	321.919	319.509
	Afskrivninger og nedskrivninger på aktiver	(241.944)	(244.639)
	RESULTAT FØR RENTER M.V.	79.975	74.870
	Renter		
	Renteudgift af anlægsgæld	(93.038)	(100.785)
4	Øvrige renter, netto	173	119
	Renter i alt	(92.865)	(100.666)
	RESULTAT FØR EKSTRAORDINÆRE POSTER	(12.890)	(25.796)
5	Ekstraordinære poster, netto	-	2.300
	ÅRETS RESULTAT	(12.890)	(23.496)
	Overført resultat	(12.890)	(23.496)

BALANCE

	(1.000 kr.)	2017	2016
Note			
	Aktiver		
	Immaterielle anlægsaktiver		
6	Software	16.025	24.132
7	Software under udvikling	-	1.950
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	16.025	26.082
	Anlægsaktiver		
	Materielle anlægsaktiver		
8	Bygninger og anlæg	4.214.121	4.359.200
9	Anlæg under opførelse	88.734	37.619
10	Transportmidler og inventar	17.650	14.287
	Materielle anlægsaktiver i alt	4.320.505	4.411.106
	Anlægsaktiver i alt	4.336.531	4.437.188
	Omsætning aktiver		
	Varebeholdninger		
11	Lagre	75.752	75.094
	Varebeholdninger i alt	75.752	75.094
	Tilgodehavender		
12	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	149.493	143.491
	Tilgodehavende i Landskassen	25.553	-
13	Andre tilgodehavender	584	487
	Periodeafgrænsningsposter	-	-
	Tilgodehavender i alt	175.630	143.978
	Likvider	15.086	36.641
	Omsætningsaktiver i alt	266.468	255.713
	Aktiver i alt	4.602.999	4.692.901

BALANCE

	(1.000 kr.)	2017	2016
Note			
	Passiver		
	Egenkapital		
	Fast kapitalindsud	37.160	37.160
14	Regulering af anlægsværdier	2.530.974	2.530.974
15	Overført resultat	428.494	427.672
	Egenkapital i alt	<u>2.996.628</u>	<u>2.995.806</u>
	Langfristet gæld		
16	Langfristet gæld	1.466.439	1.466.919
	Langfristet gæld i alt	<u>1.466.439</u>	<u>1.466.919</u>
	Kortfristet gæld		
	Kortfristet del af langfristet gæld	60.480	129.821
	Øvrig gæld til Landskassen	-	29.298
	Skyldige feriepenge og løn	21.182	23.869
	Leverandører af varer og tjenesteydelser	43.616	27.273
	Anden gæld	14.655	19.915
	Periodeafgrænsningposter	-	-
	Kortfristet gæld i alt	<u>139.932</u>	<u>230.176</u>
	Passiver i alt	<u>4.602.999</u>	<u>4.692.901</u>
17	Eventualforpligtelser og kontraktlige forpligtelser		

PENGESTRØMSOPGØRELSE

efter den indirekte metode

	(1.000 kr.)	2017	2016
Note			
	Resultat før afskrivninger	321.920	319.509
	Netto renter	(92.865)	(100.666)
	Tab og gevinst ved afhændelse af anlæg	(8.383)	(5.906)
	Ekstraordinære poster	-	2.300
	Køb af anlægsaktiver	(141.517)	(148.910)
	Salg af anlægsaktiver	8.612	6.328
18	Optagne langfristede lån	60.000,00	-
18	Afdrag på langfristede lån	(129.821)	(132.804)
18	Årets anlægstilskud	-	1.853
		<u>17.946</u>	<u>(58.296)</u>
	Ændring i arbejdskapital	1.638	47.591
	Samlet likviditetsvirkning	19.584	(10.705)
18	Årets nettobevilling	13.712	24.019
18	Ændring i trækingsretten	(54.851)	(15.551)
	Ændring i likvider	(21.555)	(2.237)
	Likvide midler 1. januar	36.641	38.878
	Likvide midler 31. december	15.086	36.641
	Likvide midler omfatter:		
	Kassebeholdning	1	1
	Bankbeholdning	15.085	36.640
	Likvider i alt	15.086	36.641

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Note 1 Omsætning

Almindelige forbrugere betaler fra 1. januar 2018 samme tarif for el, vand og varme. Der beregnes fortsat tarif for hver lokalitet for fiskeindustriens el og vand.

Udviklingen i maksimal- og minimaltarifferne:

	01-01-2018	01-01-2017	01-04-2016	01-01-2016	01-02-2015
· Maksimalpris for el	-	3,25 kr./kWh	3,21 kr./kWh	3,27 kr./kWh	3,17 kr./kWh
· Minimumspris for el	-	1,63 kr./kWh	1,61 kr./kWh	1,61 kr./kWh	1,56 kr./kWh
- Enspris for el	1,60 kr./kWh	-	-	-	-
· El til afbrydelig elvarme	0,71 kr./kWh	0,71 kr./kWh	0,72 kr./kWh	0,76 kr./kWh	0,78 kr./kWh
· El til fast elvarme	0,77 kr./kWh	0,77 kr./kWh	0,79 kr./kWh	0,82 kr./kWh	0,85 kr./kWh
· Maksimalpris for vand	-	33,40 kr./m ³	33,03 kr./m ³	33,03 kr./m ³	33,03 kr./m ³
· Minimumspris for vand ⁸	-	14,25 kr./m ³	14,23 kr./m ³	14,23 kr./m ³	14,23 kr./m ³
- Enspris for vand	19,00 kr./m ³	-	-	-	-
· Varme almindelig tarif	770 kr./MWh	770 kr./MWh	790 kr./MWh	820 kr./MWh	850 kr./MWh
· Varme (uden oliebackup)	710 kr./MWh	710 kr./MWh	720 kr./MWh	760 kr./MWh	780 kr./MWh

Tariffen til fiskeindustrien beregnes som 41,5 % af den kostægte tarif.

Afsætningen er generelt beregnet ud fra den fakturerede omsætning og de gældende tariffer, da dette vurderes at give den mest korrekte opgørelse af afsætningen.

Afsætningen af energi er steget med 3 % i forhold til år 2016. Det er el og vandbåren varme, som er steget med 12 mio. kWh som følge af et lidt koldere klima end i 2016. Der er også solgt lidt mere el til almindelige forbrugere. Andelen af energisalget, som er produceret med vandkraft, er faldet med 3 % point og i mængde faldet med 10 mio. kWh. Årsagen hertil er manglende vand i Sisimiuts vandkraftsø.

Vandafsætningen til fiskeindustrien steg yderligere lidt i 2017, hvor der ellers forud for år 2016 var faldende tendens i 4 år.

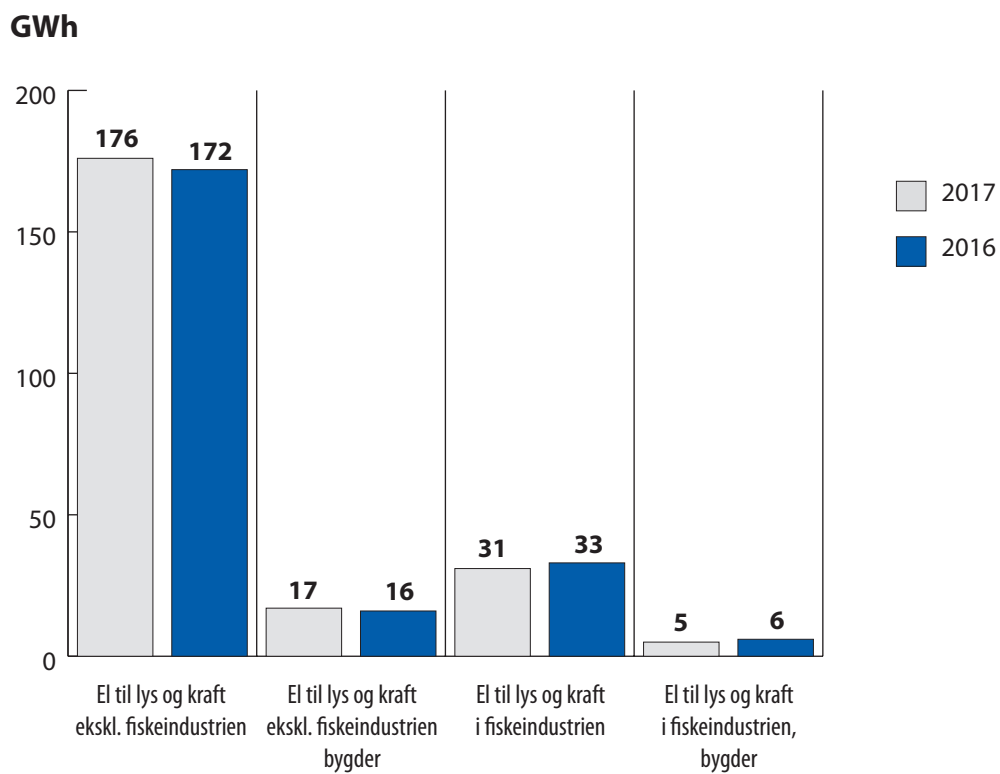
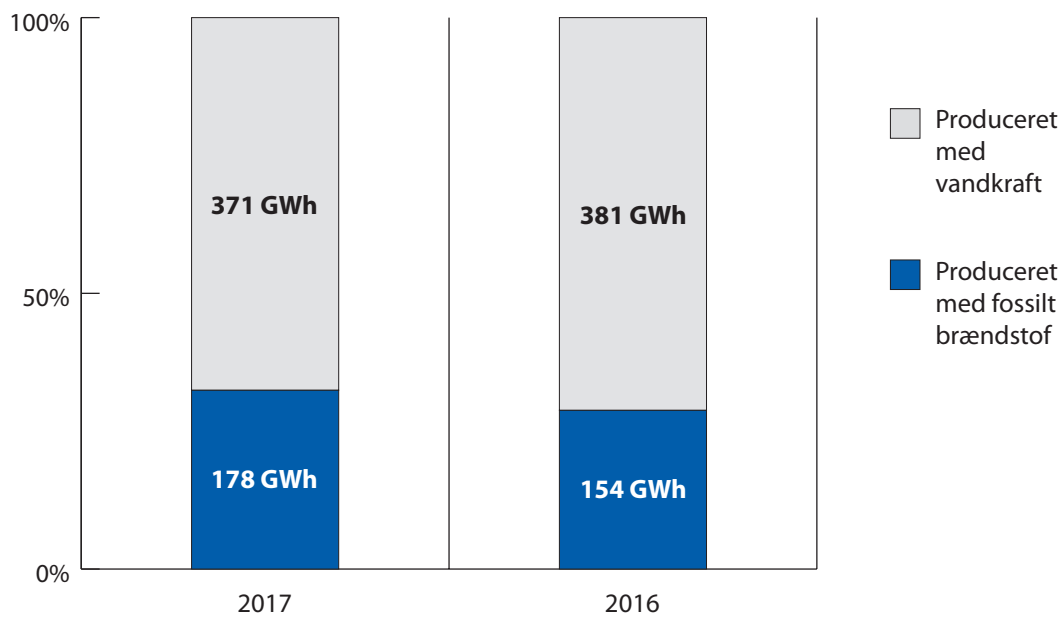
⁸ Den laveste pris, der reelt set blev betalt for vand i 2017, var en kostægte pris på 19,12 kr./m³ i Ilulissat.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Note 1 - omsætning (fortsat)

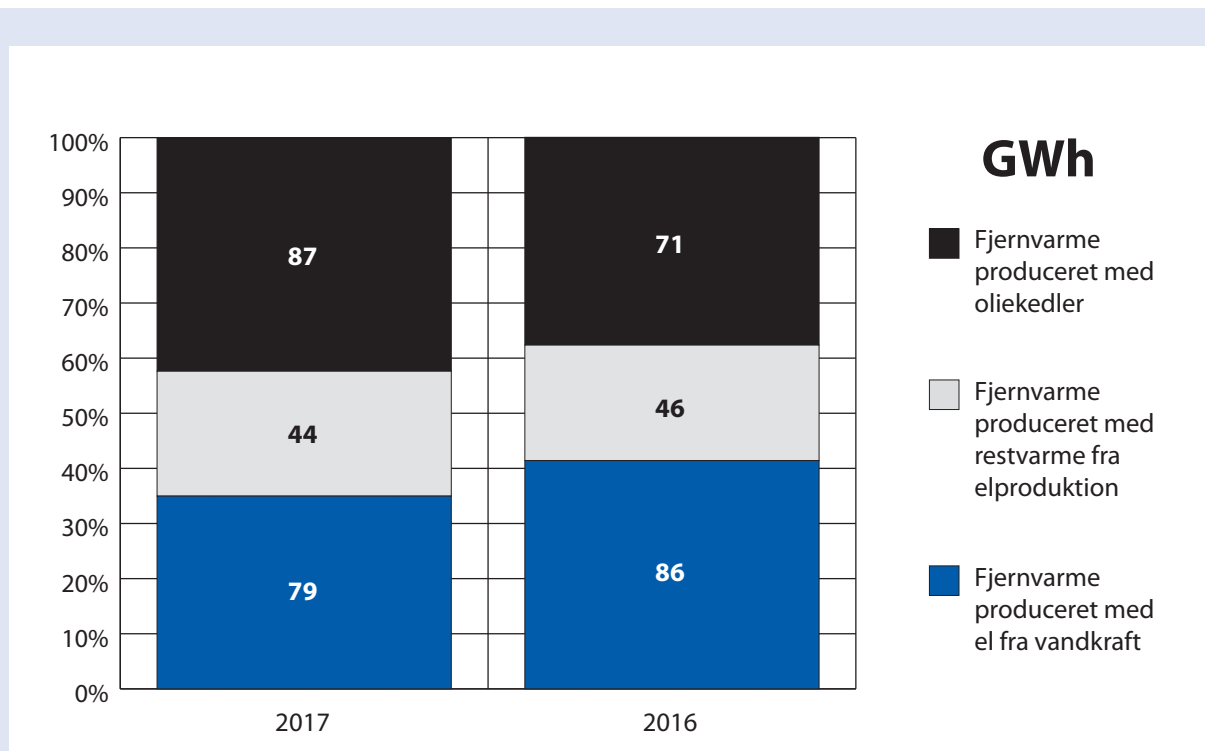
Afsætning:	2017	2016
Solgte mængder til kunderne		
El (mio. kWh)	339	332
Fjernvarme (mio. kWh)	210	203
Energi i alt (mio. kWh)	549	535
Produceret med fossilt brændstof	178	154
Produceret med vandkraft	371	381
Vandkraftens andel af den samlede energiafsætning	68 %	71 %
Vand (mio. m³)	4,4	4,4
Specifikation af el (mio. kWh)		
El til lys og kraft ekskl. fiskeindustrien	176	172
El til lys og kraft ekskl. fiskeindustrien, bygder	17	16
El til lys og kraft i fiskeindustrien	31	33
El til lys og kraft i fiskeindustrien, bygder	5	6
El til afbrydelig elvarme	51	48
El til fast elvarme	59	57
I alt el	339	332
Specifikation af fjernvarme (mio. kWh):		
Fjernvarme produceret med el fra vandkraft	79	86
Fjernvarme produceret med restvarme fra elproduktion	44	46
Fjernvarme produceret med oliekedler	87	71
I alt varme solgt til kunder	210	203
Specifikation af vand (mio. m³)		
Vand til forbrug ekskl. fiskeindustrien	2,3	2,4
Vand til forbrug ekskl. fiskeindustrien, bygder	0,1	0,1
Vand til fiskeindustrien	2,0	1,9
Vand til fiskeindustrien, bygder	-	-
I alt vand solgt til kunder	4,4	4,4

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

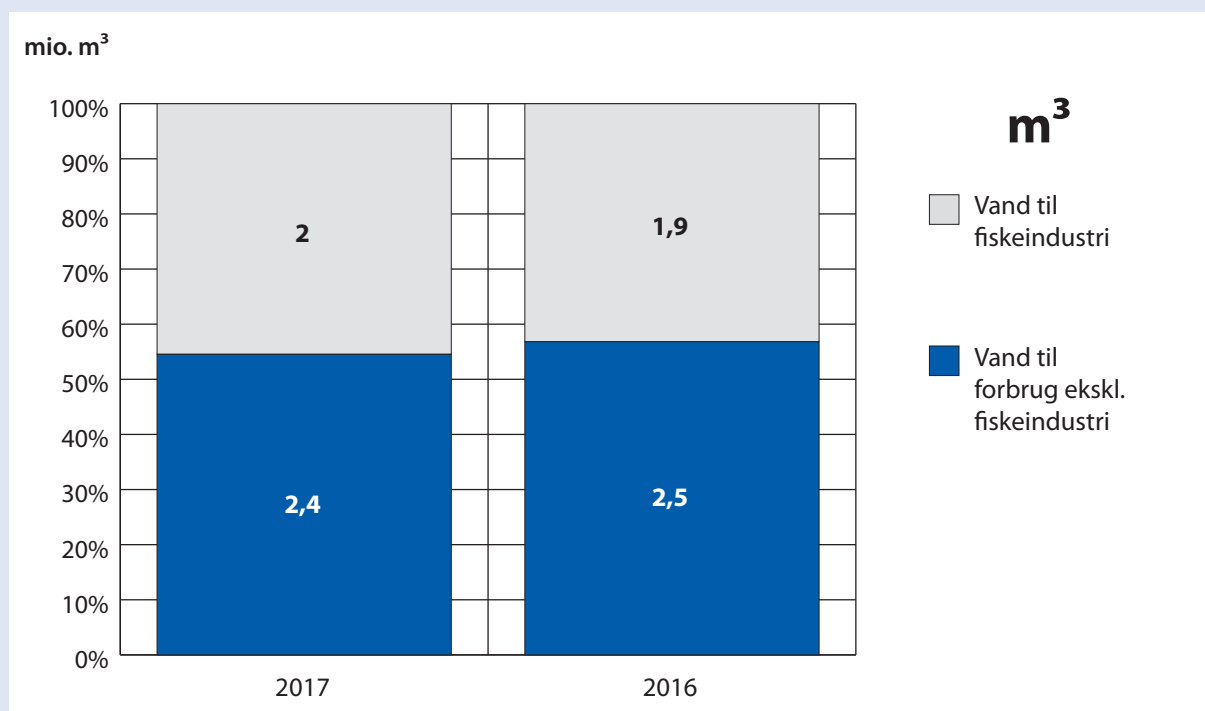

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Afsætning af fjernvarme fordelt på produktionsmåde:

Afsætning af vand fordelt mellem almindeligt forbrug og forbrug i fiskeindustrien:

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Note 2 Personaleomkostninger

Nukissiorfit har ingen forpligtelser til løbende pensionsudbetalinger.

Personaleomkostninger kan specificeres således:

(1.000 kr.)	2017	2016
Gager og lønninger	155.448	163.599
Øvrige personaleomkostninger	12.154	10.594
Egenproduktion af anlægsopgaver	(5.526)	(3.947)
	<u>162.076</u>	<u>170.246</u>
Samlet løn til direktionen, herunder pension m.m.	<u>1.061</u>	<u>1.059</u>

Nukissiorfit har i 2017 beskæftiget månedslønnede og timelønnede i et omfang svarende til 374 fuldtidsansatte (årsværk) mod 375 i 2016.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Note 3 Øvrige kapacitetsomkostninger

Flodbølgen, der i juni 2017 ramte bygden Nuugaatsiaq, medførte nedlukning af bygden og nedskrivning af Nukissiorfiits aktiver. 70 % af havariomkostningen i 2017 kan henføres til denne begivenhed.

Der har i 2017 været anlægshavarier på netstation og vandleddning.

I 2016 var det specielt motorhavarier i Uummanaq og Qeqertarsuatsiaat samt reparation af en hovedvandleddning i Asiaat for knap 1 mio. kr. og udbedring af havari på højspændingskabel i Narsaq, som var omkostningstunge.

Havarier de seneste 5 år:

(1.000 kr.)	2017		2016		2015		2014		2013	
Produktionsudstyr, driftsudgift	3.579		452				1.362		2.952	
Produktionsudstyr, aktiveret			977		228					
I alt produktionsudstyr	3.579	150%	1.429	-83%	8.302	510%	1.362	-54%	2.952	-38%
Ledningsnet, driftsudgift	1.931		323		1.110		1.445		1.629	
Ledningsnet, aktiveret	803		1.574		3.826		673			
I alt ledningsnet	2.734	44%	1.897	-62%	4.936	133%	2.118	30%	1.629	-13%
I alt	6.313	90%	3.326	-75%	13.238	280%	3.480	-24%	4.581	-31%

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Note 4 Øvrige renter, netto

(1.000 kr.)	2017	2016
Renteindtægt banker	-	0
Renteudgift Landskassen	420	253
		-
Renteudgift leasingaftale	(181)	34,00
Diverse renteudgifter	(66)	(100)
	<u>173</u>	<u>119</u>

Note 5 Ekstraordinære poster, netto

Der har i 2017 ikke været ekstraordinære poster. I 2016 var det en omkostning på 2,3 mio. kr.

(1.000 kr.)	2017	2016
Modtaget erstatning for havarede vandledninger	-	2.485
Nedjustering af forsikringssum for nedbrændt elværk i Upernavik	-	(185)
Ekstraordinære poster i alt	<u>-</u>	<u>2.300</u>

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Note 6 Immaterielle anlægsaktiver

(1.000 kr.)	2017	2016
Anskaffelsessum		
Primo	39.722	29.762
Korrektion til primo	-550	-
Årets tilgang	5.144	9.960
Årets afgang	-	-
Anskaffelsessum ultimo	44.316	39.722
Af- og nedskrivninger		
Afskrivning primo	(15.590)	(7.349)
Årets afskrivninger	(12.701)	(8.241)
Tilbageførte afskrivninger	-	-
Af- og nedskrivninger ultimo	(28.291)	(15.590)
Bogført værdi pr. 31. december	16.025	24.132

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Note 7 Immaterielle anlægsaktiver under udvikling

I årets tilgang på 3,2 mio. kr. er indeholdt egenproduktion med 0 kr. I 2016 udgjorde egenproduktionen 0,5 mio. kr.

(1.000 kr.)	2017	2016
Anskaffelsessum		
Primo	1.950	-
Årets tilgang	3.194	8.160
Færdiggjorte anlæg	-5.144	(6.210)
Bogført værdi 31. december	-	1.950,00

Note 8 Bygninger og anlæg

(1.000 kr.)	2017	2016
Anskaffelsessum		
Primo	7.044.428	6.995.687
Korrektion til primo	(1.908)	-
Årets tilgang	82.273	158.540
Årets afgang	(51.735)	(109.798)
Anskaffelsessum ultimo	7.073.058	7.044.429
Af- og nedskrivninger		
Afskrivning primo	(2.685.228)	(2.562.165)
Årets afskrivninger	(216.832)	(226.620)
Tilbageførte afskrivninger	43.123	103.556
Af- og nedskrivninger ultimo	(2.858.937)	(2.685.229)
Bogført værdi pr. 31. december	4.214.121	4.359.200

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Note 9 Anlæg under opførelse

I årets tilgang på 144 mio. kr. er indeholdt egenproduktion med 5,5 mio. kr. I 2016 udgjorde egenproduktionen 3,5 mio. kr.

(1.000 kr.)	2017	2016
Anskaffelsessum		
Primo	37.619	65.710
Korrektion til primo	(34)	-
Årets tilgang	143.979	128.382
Færdiggjorte anlæg	(81.529)	(156.432)
Færdiggjorte anlæg driftsført	(11.301)	(41)
Bogført værdi 31. december	88.734	37.619

Note 10 Transportmidler og inventar

(1.000 kr.)	2017	2016
Anskaffelsessum		
Primo	73.437	69.595
Korrektion primo	(1.950)	-
Årets tilgang	7.393	6.551
Årets afgang	(2.354)	(4.659)
Anskaffelsessum ultimo	76.526	71.487
Af- og nedskrivninger		
Afskrivninger primo	(57.200)	(57.901)
Årets afskrivninger	(4.030)	(3.872)
Tilbageførte afskrivninger	2.354	4.573
Af- og nedskrivninger ultimo	(58.876)	(57.200)
Bogført værdi pr. 31. december	17.650	14.287

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Note 11 Varebeholdninger

(1.000 kr.)	2017	2016
Brændolie	26.999	31.074
Smøreolie	4.025	4.057
Reserve dele og hjælpemateriale	44.728	39.963
I alt	75.752	75.094

Note 12 Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser

Bruttobeløbet på 156,3 mio. kr. er reguleret med 6,8 mio. kr. til dækning af tab på dubiøse debitorer. Den tilsvarende regulering udgjorde ultimo 2016 7,2 mio. kr. Reguleringen er fratrukket debitorer med de ældste saldi.

Aldersfordeling	2017	2016
(1.000 kr.)		
0-30 dage	136.795	130.303
30 dage - ½ år	5.708	6.798
½ - 1 år	2.867	3.014
Ældre	4.123	3.376
I alt	149.493	143.491

Note 13 Andre tilgodehavender

I posten andre tilgodehavender er der optaget en post på 0,6 mio. kr., som primært vedrører tilgodehavende vedrørende forsikringserstatninger, årsbonusser fra leverandører samt deposita.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Note 14 Regulering af anlægsværdier

(1.000 kr.)	2017	2016
Regulering af anlægsværdier 1998	1.831.067	1.831.067
Regulering af anlægsværdier 2004	742.294	742.294
Regulering af anlægsværdier 2005	(36.438)	(36.438)
Regulering af anlægsværdier 2006	7.851	7.851
Regulering af anlægsaktiver 2007	(14.594)	(14.594)
Regulering af anlægsaktiver 2008	4.682	4.682
Regulering af anlægsværdier 2009	2.882	2.882
Regulering af anlægsværdier 2011	(6.770)	(6.770)
I alt	2.530.974	2.530.974

Note 15 Overført resultat

(1.000 kr.)	2017	2016
Overført fra tidligere år	427.672	425.296
Overført årets resultat	(12.890)	(23.496)
Bevillinger fra Landskassen		
Årets anlægstilskud	0	1.853
Årets nettobevilling	13.712	24.019
I alt	428.494	427.672

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Note 16 Langfristet gæld, der forfalder efter 5 år

Langfristet gæld, der forfalder efter 5 år, udgør 1.251 mio. kr. I 2016 udgjorde beløbet 970 mio. kr. Stigningen i den langfristede gæld skyldes ændring i afdragsprofilen.

Note 17 Eventualforpligtelser/tilgodehavender og kontraktlige forpligtelser

Bohavetransportforpligtelser ved personalefratrædelse er ikke opgjort.

Væsentlige kontraktlige forpligtelser:

Der indgås løbende væsentlige kontraktlige forpligtelser vedrørende anlægsprojekter, der er finansieret over Finansloven, eller hvor der er givet tilladelse fra Selvstyret til at egenfinansiere anlægsprojekterne.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAB 2017

Note 18 Betalinger til og fra Landskassen

(1.000 kr.)	2017	2016
Betalinger til Landskassen fra Nukissiorfiit		
Afdrag på langfristede lån	129.821	132.804
Renter på anlægslån	93.038	100.785
Renter på trækningsret	(420)	(253)
Positiv DAU-virkning i Landskassen	222.439	233.336
Ændring af saldo på trækningsretten	54.851	15.551
Positiv likviditetsvirkning i Landskassen	277.290	248.887
Betalinger fra Landskassen til Nukissiorfiit		
Årets nettobevilling	(13.712)	(24.019)
Bevillinger til anlægsprojekter	-	(1.853)
Optagne langfristede lån	(60.000)	-
Landskassens andel af gadelys	(5.616)	(7.209)
Negativ DAU-påvirkning i Landskassen	(79.328)	(33.081)
Ændring af saldoen på trækningsretten	-	-
Negativ likviditetsvirkning i Landskassen	(79.328)	(33.081)
Nukissiorfiits netto DAU-virkning i Landskassen	197.962	215.806
Nukissiorfiits netto likviditetspåvirkning i Landskassen	197.962	215.806
Driftsresultat opgjort iht. Landskassens principper		
Resultat ifølge resultatopgørelse	(12.890)	(23.496)
Regulering vedr. selvfinansierede anskaffelser	(80.815)	(138.896)
Regulering vedr. forskel mellem afskrivninger og afdrag på anlægslån	103.741	105.928
Resultat iht. Landskassens principper	10.036	(56.464)
Årets nettobevilling	13.712	24.019
Årets mindre- eller merforbrug	23.748	(32.445)
Henlæggelse ultimo*	64.592	40.844

*) Henlæggelserne er akkumulerede Årets mindre- og eller merforbrug over tid.

